

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : २८ / २०७६ माघ २४ गते शुक्रबार / 7 Feb., 2020 / मूल्य रु. १०/-

एक होलान् त पूर्वपञ्च ?

काठमाडौं। राप्रापाले महाधिवेशन २०७७ जेठ २५ गतेका लागि तोकेको छ। यो अधिवेशनको मुख्य चासो भनेको राप्रापा र राप्रापा संयुक्तसमेत एकीकरण भएर महाधिवेशन होला कि नहोला भन्ने नै छ। राप्रापा र राप्रापा संयुक्त एकतामा पशुपति शमशेर जबराले समर्थन जनाइसकेको र डा. लोहनी बाधक बनेको भनिर्देष। कमल थापा, पशुपति शमशेर जबरा र डा. लोहनीवीचको पदीय टक्करका कारण पहिले एकीकृत भएर पनि तोडिएको थियो र अहिले फेरि अधिवेशनमा एकीकरण भए शक्ति बाँडफौँडमा कुरा नमिलेर फेरि तोडिन सक्छ।

पूर्वपञ्चहरूको पाटी एकीकृत भयो भने नेकपा, काग्रेसपछिको शक्ति बन्नसक्छ। तर पुनः कमल थापाले अध्यक्ष जित्ने भएका कारण एकीकरण नहुन पनि सक्छ। यहीकारण नेकपामा भै राप्रापामा २ होइन, ३ अध्यक्षको विषयमा पनि छलफल भइहेको स्रोतले बताएको छ।

हालीलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न सकिन्छ।

राजपा र समाजवादीको लडाई
फाइदा उठाउँदै नेकपा

काठमाडौं। राष्ट्रियसभाको निर्वाचनमा एकले अर्कालाई सघाउने निर्णय गरेका नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टीबीचको समहतिले गर्दा सत्ताधारी दल नेकपालाई प्रदेश नं. २ मा दुई सिट फाइदा भएको छ भने राजपालाई भयो दुई सिट फाइदा भएको छ। यी दुई पार्टीबीच दुई बुँदो सहमति भएपछि प्रदेश नं. २ मा राजपालाई नेता लालबाटु राउटको नेतृत्वमा समाजवादी पार्टी र राजपाको संयुक्त सरकार रहेको छ। कही दिन पहिला राजपाको एक राज्यमन्त्रीले मुख्यमन्त्रीको कार्यशीलप्रति आपति जनाउँदै राजिनामा दिएपछि प्रदेश सरकार बदलिन सक्ने सम्भावना बढेको छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

ओलीको डिप्लोमेसी डिनर

काठमाडौं। सत्ताधारी दल नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको केन्द्रीय समितिको बैठक समापन भएको दिन प्रधानमन्त्री एवं पार्टी अध्यक्ष केपी ओलीले केन्द्रीय समितिका सदस्यहरू र दुवै संघीयसभाका सांसदहरूलाई आफ्नो सरकारी निवास बालुवाटारमा रात्रीभोज दिएका छन्। बेलुका ६ बजेदेखि सुरु भएको रात्रीभोज राती ९ बजेसम्म चलेको थियो। उक्त रात्रीभोजमा केही केन्द्रीय सदस्यहरू र केही सांसदहरू भने उपस्थित भएका थिएनन्। रात्री भोजमा विभिन्न प्रकारका खानाहरूको व्यवस्था गरिएको थियो।

प्रधानमन्त्री ओलीले अमेरिकाले सञ्चालनमा ल्याएको मिलेनियम च्यालेन्ज कपरेशन (एमसीसी)लाई तत्काल

>>> बाँकी ८ पेजमा

उखु कृषकहरू फेरि आन्दोलित

काठमाडौं। उखु कृषकहरूले आफूहरूले पाउनुपर्ने उखुको मूल्य नपाएपछि काठमाडौंमै आएर आन्दोलन गरेपछि सरकारका आँखा खुलेका थिए। त्यही भएर सरकारले चीनी उद्योगीसँग वार्ता गरेर गत माघ ७ गते भित्रमा उखुको मूल्य भुक्तानी गर्न चीनी मिलमालिकहरूसँग सम्झौता गरेको थियो। सरकार वार्ता टोली बन्यो उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री लेखाराज भहौ वार्तामा सहभागि भए तर तोकिएको समयसीमामा पनि सबै चीनी मिल मालिकहरू कृषकलाई पैसा दिएनन्। चीनी मिल मालिकहरूले सरकारसँग गरेको सम्झौता उल्लंघन गरेपनि सरकार भने पछिलो समयमा त्यस विषयमा मीन रहेको छ।

उखु कृषकहरूले मात्र होइन सरकारले उखु कृषकहरूलाई दिने भनेको अनुदान रकम समेत उपलब्ध नगराएको भन्दै फेरी उखु कृषकहरू आन्दोलनको तयारीमा रहेका

छन्। स्वयम् मन्त्री नै वार्तामा सहभागि भएका र आफूनै रोहवरमा भएको सहमति उल्लंघन गर्दा समेत मन्त्री भइ मौन रहनुले सरकारले दिने भनेको अनुदान रकम समेत कृषकलाई दिलाउन नसक्नुले मन्त्रीको कमजोरी प्रष्ट हुन्छ। कृषकहरूका अनुसार मन्त्रीकै उपरिस्थितिमा भएको सहमति अनुसार भुक्तानी नहुन र कृषकले सरकारबाट पाउने अनुदान रकम समेत नपाउनुले सरकारपनि कृषककै हित विपरित रहेको ठहर कृषकहरूले गरेका छन्। त्यसै विषयलाई लिएर सर्लाहीमा उखु कृषकहरूले भेला भएर अब पुन काठमाडौंमा नै पुगेर आन्दोलन गर्नुपर्ने र अब सहमति होइन पैसा लिएर मात्र जिला फिर्ने उद्घोष गरेका छन्।

नेपाल उखु उत्पादन महासंघका अध्यक्ष

कपिलमणि मैनालीका अनुसार अब काठमाडौंमा

>>> बाँकी ८ पेजमा

एमसीसीको भविष्य संकटमा

काठमाडौं। सत्ताधारी दलको केन्द्रीय समितिको बैठक सम्पन्न भएको छ। केन्द्रीय समितिको बैठकले अध्यक्षको कार्यकारी अध्यक्ष पूर्वमन्त्री डम्बर श्रेष्ठ माथि समेत मुद्दा दायर भएको छ। त्यसै विशेषज्ञ दिल्लू विरुद्ध उपप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कार्यपालीका विरुद्ध समेत मुद्दा दायर गरेको छ। काठमाडौं नेपालको राजनीतिक प्रस्ताव विशेषज्ञ दिल्लू विरुद्ध समेत मुद्दा दायर गरेको छ। त्यसै विशेषज्ञ दिल्लू विरुद्ध उपप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कार्यपालीका विरुद्ध समेत मुद्दा दायर गरेको छ। त्यसै विशेषज्ञ दिल्लू विरुद्ध उपप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कार्यपालीका विरुद्ध समेत मुद्दा दायर गरेको छ।

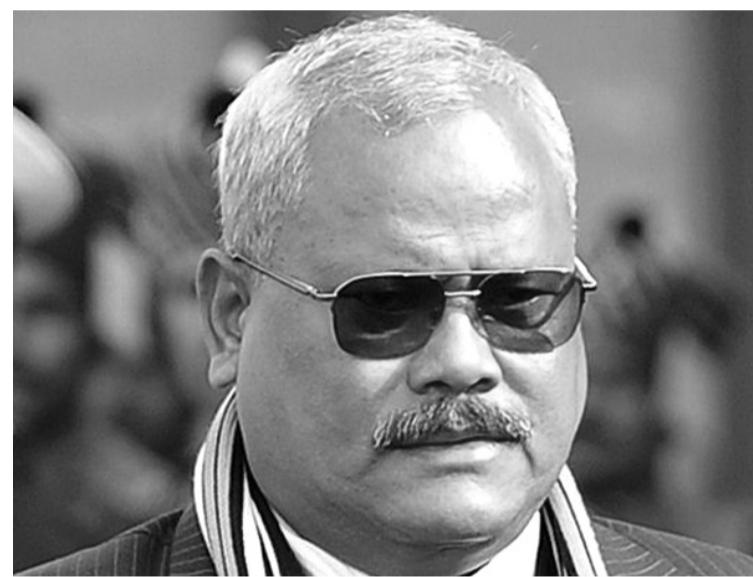
>>> बाँकी ८ पेजमा

श्रमिकमारा राज्यमन्त्री

थिए। पार्टी एकीकरण हुनुअघि उनी नेकपा एमालेको कोटाबाट सामुनुपातिक सांसद बन्न सफल भएको थिए। अहिले उनले विराटनगरमा होटल हेरिसन र दुगड इस्पाइसेस तथा पुड प्रोडक्ट प्रालि. सञ्चालन गरिएका छन्। दुगड उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति राज्यमन्त्री बनेपनि दुगडले त्यस विषयमा केही बोलेका छैनन्। केही समय पहिला मजदुरहरूले न्यूनतम पारिश्रमिक नाउनेको आरोप राज्यमन्त्री दुगडलाई लागेको छ। दुगडको सुनसरी, मोर्ड करिडोरमा रहेका उद्योगहरूले मजदुरहरूलाई न्यूनतम पारिश्रमिक नाउनेको हो। दुगडका उद्योगहरूमा कार्यरत रहेका मजदुरहरूले आफूहरूले सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक नपाएको बताएका छन्।

राज्यमन्त्री मोतीलाल दुगडले पहिले संविधान सम्बाको निर्वाचन हुने बेलामा नवनेपाल निर्माण पार्टी खोलेका थिए। त्यही पार्टीबाट निर्वाचन लडेका दुगड त्यसबेला पराजित भएपछि दोस्रो संविधान सभाको निर्वाचन अधि

पाईसकेका छन्। विजयकुमार गच्छेदारमाथि विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता भएकाले उनी स्वत सांसद पदबाट निलम्बनमा परेका छन्। लामो समयसम्म मन्त्री बनेका गच्छेदारले अब अदालतबाट

गच्छेदारलाई अखियारले ९ करोड ६५ लाख ६५ हजारको विगो र त्यति नै जरिवानासहित १० वर्ष जेलको सजाएको माग दाबी गरेको छ। पूर्व सचिव दीप बस्नेत पूर्वमन्त्री डम्बर श्रेष्ठसँग पनि ९ करोड ६५ लाख ६७ हजारको माग दाबी गरेको छ भने अर्का पूर्वमन्त्री चन्द्रदेव जोशीसँग ७ करोड ८ लाख ४५ हजारको माग दाबी गरेको छ। पूर्व सचिव छविराज पन्त र दिनेशहरि अधिकारीलाई समेत ९ करोड ६५ लाख ६७ हजारको माग दाबी गरिएको छ। त्यसैसेरी हाल चितवन जिल्ला अदालतमा न्यायाधिश रहेका विनोद गौतममाथि पनि ९ करोड ६५ लाख ६७ हजार माग दाबी गरिएकाले उनी समेत स्वत निलम्बनमा परेको छ। गौतम आवास तथा भौतिक योजना मन्त्रालयमा रहेका बेला अनियमितता गरेकोमा उनलाई सजाए गरिएको हो। जग्गा काण्डका मुख्य नाइके भनिएको रामकुमार सुवेदीलाई ५२ करोड ५१ लाख ४० हजार र अर्का विचौलिया शोभाकान्त ढकाललाई ३९ करोड २७

>>> बाँकी ८ पेजमा

VISIT NEPAL 2020

" Make Time For Travel "

prabhu BANK

Jammu Kashmir Dispute : Past and Present

On the occasion of the Kashmir Solidarity day, Pakistan Embassy organized a talk programme on "Jammu Kashmir Dispute : Past and Present". The day is observed every year on February 5, in Pakistan and by Pakistanis all over the world to express their solidarity with the people of Jammu & Kashmir in their struggle for the right of self determination. The programme was attended by around forty writers, media men and analysts, as well as representatives of human rights organizations. Messages of the President, Prime Minister and Foreign Minister Pakistan on Kashmir Solidarity day were read out. In his message, President Arif Alvi said that Pakistan will continue to raise the issue of Jammu & Kashmir at every available forum. He added that India's illegal actions of August 5 have further strengthened the bond between the people of Indian Occupied Jammu and Kashmir and Pakistan.

In his message, Prime Minister Imran Khan urged the international community to play its role in ensuring respect for the fundamental human rights and freedoms of the Kashmiri people. Expressing Pakistan's unshakable solidarity with the people of Indian Occupied Jammu and Kashmir, the Prime Minister said that "Pakistan will continue its full moral, political and diplomatic support until the Kashmiri people have realized their legitimate right to self-determination in accordance with the United Nations Charter and the relevant UN Security Council Resolutions".

Foreign Minister Shah Mahmood Qureshi said that "the international community must do more to support the people of Occupied Jammu & Kashmir in this time of trial and tribulation". Speaking at the Talk Programme, Ambassador Mazhar Javed recollects the genesis of the dispute and the adoption of UN Security Council resolutions giving the people of Jammu and Kashmir their right to self determination. He also recounted the recent events following the revocation of Article 370 by India. He said that the peace and stability in the region would remain elusive till the Kashmir dispute was resolved in accordance with the wishes and aspirations of the people of Jammu and Kashmir. The programme concluded with an elaborate Question-Answer session in which several journalists and analysts asked questions about the history, human rights dimension and the future of the disputed territory, to which the Ambassador responded. The participants thanked the Embassy for organizing the event...

Kashmir Solidarity Day

Message from the Prime Minister of Pakistan

Today, we observe the Kashmir Solidarity Day to reaffirm our unflinching support for our Kashmiri brothers and sisters who have been subjected to an inhuman lockdown and communications blockade for six months now. The unprecedented length of these restrictions has fully exposed the 'fiction' of India's democracy and its scant regard for basic human norms. The Kashmiris, the Muslim Ummah, Pakistan and the international community have rejected India's travesty of law and justice. India has turned 8 million Kashmiris into prisoners in their own land through the deployment of over 900,000 occupation troops. History has few precedents of such suffocation and violation of the fundamental rights at this scale. Tens of thousands of innocent people have been arbitrarily detained and thousands of young boys abducted and incarcerated at undisclosed locations. This is a true manifestation of Indian state-terrorism.

The international community, major human rights organizations and the international media have been unanimous in their condemnation of India's unacceptable actions. India stands before the world, exposed as a majoritarian and authoritarian polity, trampling upon the basic rights and freedoms of the

Kashmiri people. Pakistan demands immediate lifting of the military siege and communications blackout as well as rescinding of India's illegal and unilateral actions. All those illegally arrested and incarcerated should be released and the draconian laws enabling impunity to Indian occupation forces be immediately repealed.

The international human rights and humanitarian organizations, as well as international media, should be allowed access to evaluate the human rights situation in the occupied territory. We urge the international community to play its role in ensuring respect for the fundamental human rights and freedoms of the Kashmiri people and averting grave risks to global peace and security posed by India's belligerent rhetoric and aggressive action.

We express our unshakable solidarity with the people of Indian occupied Jammu and Kashmir and assure that Pakistan will always stand shoulder-to-shoulder with them. Pakistan will continue its full moral, political and diplomatic support until the Kashmiri people have realized their legitimate right of self-determination in accordance with the United Nations Charter and the relevant UN Security Council Resolutions.

Message by the Foreign Minister of Pakistan

It is imperative to understand that when India undertook its illegal and unilateral actions of 5 August 2019, it not only violated the United Nations Security Council Resolutions on Jammu & Kashmir, international law as well as its own constitution; it in fact, also tried to extinguish the very identity of the Kashmiri people and the concept of 'Kashmiriyat'.

India hoped that by arbitrarily tampering with the demographic integrity of Indian occupied Jammu & Kashmir, it could dampen the spirit of the Kashmiri people or at the very least, make them compromise on their legitimate right to self-determination. On both counts, India has abjectly failed.

The international community, the human rights organizations, international media and the civil society have all called India out on its tyranny. Protests have been held in nearly all major cities in support of the Kashmiri people. The United Nations and major world leaders have stood by the Kashmiris in condemning Indian actions and the United Nations Security Council has discussed the issue of Jammu & Kashmir three times during the past 6 months.

The international community must do more to support the people of Occupied Jammu & Kashmir in this time of trial and tribulation. Each additional second on the lockdown clock is a burden on the world's collective conscience. The international community must act in support of the fundamental freedoms and basic human rights of Kashmiris and urge India to allow the UN Fact Finding Mission to IOJ&K to ascertain the reports of grave human rights violations there. India must allow United Nations Military Observer Group in India and Pakistan (UNMOGIP) unhindered access to carry out its duties in IOJ&K. If India has nothing to hide, it must allow international media and civil society to visit and report on the human rights situation in IOJ&K.

In the end, let me reaffirm Pakistan's unstinted political, diplomatic and moral support for the valiant Kashmiri people in their just struggle for human dignity and their inalienable right to self-determination in accordance with United Nations Security Council resolutions.

Ahmad

THE US is vehemently opposed to the project. The Europeans are eyeing the project with a lot of skepticism and doubt. And neighbor India fears the project would overwhelm it politically, economically and strategically. But the U.N. believes that China's Belt and Road project is what the developing world needs to lift itself out of its centuries old state of poverty. Indeed as Colum Lynch says in his article China Enlists U.N. to Promote Its Belt and Road Project (published on May 10, 2018 in the Foreign Policy magazine), the UN support for the Chinese project comes as US, Europe and India stand opposed to it. True enough, speaking at an African Union summit in Addis Ababa, Ethiopia, last July, United Nations Deputy Secretary-General Amina Mohammed told African leaders if they wish to boost their economies and end decades of strife they should sign up to participate in China's Belt and Road Initiative—a plan to invest a trillion dollars or more into the construction of ports, roads, and railways across dozens of countries from East Asia to East Africa.

"We must work to take advantage of one of the world's largest infrastructure initiatives," Mohammed urged at the summit's

UN promotes B&R initiative

opening ceremony. "This is an opportunity not just to provide alternatives to silencing the guns for our people but one that will keep our assets both human and natural on the continent building our tomorrow today." In speech after speech, top U.N. officials, including Secretary-General António Guterres, have sung its praises portraying the Belt and Road Initiative as a vital pillar in a U.N.-sponsored plan to tackle poverty around the world by the year 2030. The Chinese initiative, Guterres said in a speech before the Belt and Road Forum in Beijing in May 2017, holds "immense potential" and promises greater market access for "countries yearning to become more integrated with the global economy."

The United Nations as Colum Lynch puts it has embraced the Belt and Road, which offers the prospect of trillions of dollars in desperately needed infrastructure investment at a time when the United States is cutting back foreign assistance. "It's an international stamp of approval to the Belt and Road Initiative at a time when it is under fire," Lynch quoted a China scholar, Elizabeth Economy who is a member of

Council on Foreign Relations and author of The Third Revolution: Xi Jinping and the New Chinese State.

By joining up with China, U.N. officials contend, they can help ensure that the benefits of Chinese investment trickle down to the world's poorest and help alleviate poverty. "The United Nations cannot ignore or be passive about this global plan," said a spokesperson for the U.N. Development Programme, which has a policy of not naming their spokespeople. China formally unveiled its Belt and Road Initiative in 2013, outlining a staggeringly ambitious plan to link China by sea and land to more than 60 countries across Asia, Europe, and Africa. The blueprint reimagines ancient Silk Road trade routes that linked Eastern merchants and Western markets. There is a land-based belt, across Central Asia to Western Europe, and a maritime Silk Road snaking across the Indian Ocean to the Mediterranean. In a July 7, 2016, meeting with then-U.N. Secretary-General Ban Ki-moon, Chinese President Xi Jinping argued that the Belt and Road project could help the U.N. implement its 2030 Agenda for Sustainable Development,

a set of ambitious sustainable development goals, including the eradication of poverty. Lynch says for years, political appointees from Britain, France, and the United States have held monopolies on the top U.N. humanitarian, peacekeeping, and political jobs. But according to him since 2007, China has held the top position in the Department of Economic and Social Affairs, or DESA, long considered a U.N. backwater that organized conferences and wrote economic case studies for poor countries. Under Chinese leadership, the department, which is currently led by former Chinese Ambassador Liu Zhenmin, bolsters Beijing's claim to global leadership in development, according to several U.N. officials and diplomats.

In May 2016, China signed a 10-year agreement with the U.N. to invest \$20 million a year into a U.N. Peace and Development Trust Fund, half of which would be earmarked for programs that support U.N. sustainable development goals. Under the terms of the arrangement, the fund's steering committee advises the U.N. secretary-general on projects. Zhenmin and three

Chinese government officials sit on the steering committee.

Following the establishment of the fund, China's State Information Center asked DESA to conduct a study into how the Belt and Road Initiative could help the U.N. meet its development goals. In June 2016, Pingfan Hong, a Chinese national who serves as one of DESA's top economists, conducted the study, concluding the "essential spirit" of the Belt and Road Initiative was "to a large extent in line" with the U.N. blueprint for reducing global poverty by the year 2030.

In September, 2016, Helen Clark, then administrator of the U.N. Development Programme, signed the first Memorandum of Understanding with China, pledging cooperation on the Belt and Road. At the time, Clark was in the heat of a campaign for U.N. secretary-general and was seeking China's support in the vote, which ended on Oct. 6 of that year. In a response to questions posed by Lynch, Clark wrote that "the Belt and Road Initiative represents a powerful platform for economic growth and regional cooperation, involving more than 4 billion people, many of whom live in developing countries. It can serve as an important catalyst and accelerator for the sustainable development goals."

देश जलिरहेछ, प्रधानमन्त्री मुरली फुक्दै

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

देश जलिरहदा निरो भ्वाइलिन बजाएर लीन भएको कथा सुनेका हामी अहोलीका रत्नपार्कमा चटकेले देखाएर्खै औँखाको तिरीमिरी-भ्याङ्ग खालोका चटक हेँदै २ वर्ष बितायौं । ओली भन्छन्, छिटै मिर्गोला फेर्न जान्छु, बाँकी ३ वर्ष कार्यकाल पनि मैले नै शासन गर्न हो । देशका अस्वस्थ प्राणमन्त्री देशमा सुशासन ल्याउनभन्दा बढी हल्का रमाइलो गरेर मन बहलाउने अविकल पौ निकालिरहेछन् । भफलनाथ खनाल र माधवकुमार नेपाललाई सारखी रेट्न लगाएर आकू मुरली पौ बजाइरहेछन् । हुन त केपी रडिगन मिजासका छन्, पहिले एमालेलाई र अहिले नेकपालाई कृष्णावातारको भल्को देखाइरहेछन् ।

नेकपाका कार्यकर्ता अरिगाल र छौडा बनेर प्रतिवादीको सातो लिइरहेका छन् र ओली लोकतन्त्रमा लोकगीत गाइरहेका छन् । मानौ, नेपाल गोकुल हो र ओली कृष्णलीला देखाइरहेका छन् । यति नै बेला चीनको कोरोना भाइरसले नेपालमा समेत सनसनी जगाइदिएको छ । जमाना छद्मयुद्धको आएछ । चीनले आशंका गरेको छ, कराना भाइरसका सबैच्चामा अमेरिकाले चीनविरोधी प्रचार गरिरहेको छ । चीनका राष्ट्रपतिले अस्तीमात्र भने कोरोना भाइरसप्रति साधानी अपनाइएको छ । तर सरकारले भ्रष्टाचार गर्न छाडेन । नीतिगत र आर्थिक भ्रष्टाचारका मात्रा भन भन बढेको छ । अफ्रिकामा क्यामोलिन भने प्राणी पाइन्छ, यस्तै प्राणी हो छेपारो जो नेपालमा हुन्छ । यो प्राणीले यति छिटो आफ्नो रड बदल्द कि यो उसको विशेषता हो । नेकपाको शासन सुशासनको भ्याली पिट्ठे र कुशासनका पक्षमा यति छिटो लाग्छ कि पत्ते हुँदैन । त्यही नेकपा भनिरहेको छ, व्यापक प्रगति सुरु भएको छ । नेकपाले गरेको प्रगति बारे लेख्न मुद्द भएका पत्रकार नै छैनन् । अचम्म छ, जुन सरकार भ्रष्टाचारी र ज्यानमाराको पक्षमा उभिएको छ, त्यो सरकारले प्रगति गरेको छ भन्नु नै आश्चर्य हो ।

कुरो फेरि पनि कोरोना भाइरस र भ्रष्टाचार भाइरस दुखबाट समेत खानाले यो भाइरस निस्किएको प्रचार समेत भइरहेको छ । चीनविरोधी प्रचार हेँदा लाग्छ, आगो नबाँ धुवाँ आउँदैन । विश्वयुद्धका ढोका खोलिएजस्तो छ । चीनमा सुरु भएको कोरोना भाइरसले विश्वभरि नै आपातकाल ल्याइदिएको छ । विश्वको ध्यान कोरोना भाइरसमा केन्द्रित हुनपुगेको छ ।

चीनले विश्व अर्थतन्त्रमा जम्प गरेकोमा युरोप अमेरिका अधेरोमा पर्दै गएका थिए र भारतले पनि चीनको आर्थिक उन्नतिको गतिलाई नियन्त्रण गर्न खोजेकै थियो । कोरोना भाइरसको महामारीले चीनको आर्थिक उन्नतिलाई द्रुयाकै ब्रेक लगाइदिएको छ कोरोना भाइरसले । चीनसँगका सम्पर्क सिमित हुनथालेका छन् र चीनमा भएका आफ्ना नागरिकलाई धमाधम उद्धार गर्न थालिएको छ । चीनबाट फैलिएको कोरोना महामारीले विश्व आर्थिक कारोबार नै डावाँडोल पारिदिएको छ । अहिले त शकामात्र उठेको छ, यदि शका प्रमाणित भयो भने कोरोना भाइरसले विश्वयुद्ध निश्चाउन सक्छ ।

उता चीनमा कोरोना भाइरसको महामारी छ, यता नेपालको भ्रमणवर्ष २०२० संकटमा परिसक्यो । जति पर्यटकहरूले नेपालको हवाई यात्रा र होटल बुकिङ गरेका थिए, ती रद्द भएका छन् । नेपाल कोरोना भाइरसबाट अछुत रहेछ । नेपालले समेत सेना परिचालन गरेर भाइरस पीडितको उद्धारको व्यवस्था गरिसकेको छ । नाका नाकादेखि हरेक अस्पतालहरूमा कोरोना भाइरसप्रति साधानी अपनाइएको छ ।

तर सरकारले भ्रष्टाचार गर्न छाडेन । नीतिगत र आर्थिक भ्रष्टाचारका मात्रा भन भन बढेको छ । अफ्रिकामा क्यामोलिन भने प्राणी पाइन्छ, यस्तै प्राणी हो छेपारो जो नेपालमा हुन्छ । यो प्राणीले यति छिटो आफ्नो रड बदल्द कि यो उसको विशेषता हो । नेकपाको शासन सुशासनको भ्याली पिट्ठे र कुशासनका पक्षमा यति छिटो लाग्छ कि पत्ते हुँदैन । त्यही नेकपा भनिरहेको छ, व्यापक प्रगति सुरु भएको छ । नेकपाले गरेको प्रगति बारे लेख्न मुद्द भएका पत्रकार नै छैनन् । अचम्म छ, जुन सरकार भ्रष्टाचारी र ज्यानमाराको पक्षमा उभिएको छ, त्यो सरकारले प्रगति गरेको छ भन्नु नै आश्चर्य हो ।

कुरो फेरि पनि कोरोना भाइरस र भ्रष्टाचार भाइरस

दुखबाट सन्निपातको स्थितिमा पुगिसकेको छ । चीनमा कोरोना भाइरसले आपातकालको स्थिति सिर्जना गराउँदा नेपालमा पनि यो भाइरस भित्रिएको छ । चीनमा भाप्टे १२ हजारलाई शकाको धेरामा राखेर निरामी भइरहेको छ भने हजारौंको उपचार भइरहेको छ । धेरै उपचारबाट ठिक भएर घर फर्केका छन् । मनेको संख्या सय नाथिसकेको छ । हुबेझ प्रात्तमा चीनका प्रधानमन्त्री ली ख्याशाङ्क आफै पुगेर रोकथाममा खटिएका छन्, राष्ट्रपति सी चिनिफिले यो आपत बढन सबै भदै विश्व खालील संग निकट रहेका छन्, राष्ट्रपति चीनमा सुरु गरिएको छ । तर, शक्ति र सत्तावालाहरूको लोभलाभका कारण आफ्नो सरकारलाई अग्रसर गराएका छन् ।

चीनले विश्व अर्थतन्त्रमा जम्प गरेकोमा युरोप अमेरिका अधेरोमा पर्दै गएका थिए र भारतले पनि चीनको आर्थिक उन्नतिको गतिलाई नियन्त्रण गर्न खोजेकै थियो । कोरोना भाइरसको महामारीले चीनको आर्थिक उन्नतिलाई द्रुयाकै ब्रेक लगाइदिएको छ कोरोना भाइरसले । चीनसँगका सम्पर्क सिमित हुनथालेका छन् र चीनमा भएका आफ्ना नागरिकलाई धमाधम उद्धार गर्न थालिएको छ । चीनबाट फैलिएको कोरोना महामारीले विश्व आर्थिक कारोबार नै डावाँडोल पारिदिएको छ । अहिले त शकामात्र उठेको छ, यदि शका प्रमाणित भयो भने कोरोना भाइरसले विश्वयुद्ध निश्चाउन सक्छ ।

चीनले कोरोना भाइरसको आपातकालको जोखिमबाट पार पाउन बिदा बढाइएको छ, भाइरसले फैलिएका सहरहरू नाकावन्दी गरेर नागरिकलाई सचेत गराउँदै सफाइमा ध्यान दिइएको छ । टिकट मेसिन, स्फेल्टर, टेक्सी चालक र टेक्सी, हात धुन र हात धोएपछि संक्रमण रोक्ने रसायनको प्रयोग गर्दै मुख र नाक छोपेर सावधानी अपनाउन भनेको छ । जितिव जनावरसँग ज्यादा लसपस नगर्न समेत अनुरोध गरिएको छ । दिनदिनै नयाँ नयाँ अस्पताल निर्माण गरेर चीनले युद्ध स्तरमा कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण गर्ने प्रयास गरिरहेको छ । वैत्रानिकहरू औखतीको खोजिविना लागेका छन् ।

कोरोना भाइरस जरो आउने, खोकी लाग्ने, सास फेर्न गाहो हुने लक्षण बताइएको छ । जसलाई यो भाइरस लागेको छ, शरीरमा अविसर्जनको आपातकालको बोल्डन, तब लाग्ने र रिहर्दवारको करिडरमा मात्र माफिया छन्, तस्कर र कमिशनको बद्दो भाइरसमा कर्मचारीहरूको छ । तीनीहरू नै गराउँच्न, निर्णय तोहन नै गराउँच्न । देशको विधि

वैज्ञानिकहरू अनुसन्धानमा जुटेका छन् । आशा गरौं, सफलता मिल्ला ।

नेपालमा पनि यिनियाँ कोरोना भाइरस नफैलियास भनेर व्यापक सतर्कताको हल्लीखल्ली छ । नेपालमा कमिशनको भाइरसले महामारी फैलाइरहेको थियो, अब कोरोना भाइरसको महामारी थिएपिएको छ । यद्यपि अहिलेसम्म उप्रलुप लिएको छेन, कोरोना भाइरसले पर्सन्प्लाईहरूको थियो, अब कमिशनको रस्तो यो आपत बढन सबै भदै विश्व खालील संग निकट रहेका छन्, राष्ट्रपति चीनमा सुरु गरिएको छ । तर, शक्ति र सत्तावालाहरूको लोभलाभका कारण फैलिएको कमिशनको भाइरसले पारेका

निर्माण गर्ने संसदमा जब ज्यानमारा मुद्दा लागेका व्यक्ति सभामुख बन्छन् र त्यो पनि सत्तारूढ दलकै बहुमतको दबाबले बन्छन्, सरकारमा अपराधकर्म कसरी फस्टाइरहेको छ, बुझनका लागि लामो महाभारत पढ्नै पर्दैन । दैनिकी भ्रष्टाचार भइरहेछ । कमिशन र अपराधिकरणका कारण देश निसास्सिन थालेको छ । मुलुकलाई स्वस्थ राख्ने तत्त्व भनेकै सुधासन हो । जब कमिशनको रस्तो यो आपत बढनामा भद्रै लान्छ, निरिचत रूपमा संविधान दुर्घटनामा पर्दै जान्छ र संवैधानिक निकायहरू कार्यपालिकाको निरक्षणालाई छ । हुन्लामा दर्जनौ मरिसके, जरो र भादापाखालाको ओखती नपारे । यता सरकार भ्रष्टाचारको भाड खाएर लिटिरहेको छ । बिकाउ व्यक्ति सत्तामा पुर्यो भने जतिसुकै रास्तो व्यवस्था पनि बदनाम हुन्छ, आज लोकतन्त्रजस्तो पद्धति बदनाम भएको छ नेपालमा । पैसा भए नेपालमा जे पनि हुन्छ भने मान्यता स्थापित हुनथालेको छ । कमिशनको यो भाइरस क्यामोलिन र कोरोना भन्दा कम छ र ?

यति नै बेला सरकारले चीनबाट पर्यटक कम आउने भएपछि यसको विकल्प खोज्न सुरु गरेको छ । चीनमा जोडिएको मुलुक भएकाले पर्यटकहरू संचेत छन् । नेपालका अधिकाश होल्ट खाली खाली भइरहेका छन् र पर्यटकको चाप एकाकासी घटेको छ । यो सब कारणले गर्दा नेपालको भ्रमण वर्ष २०२० सुरुमै असफल भएको अनुमान गर्न सकिछ । तत्कालै नेपाल धुन आउने पर्यटक बढ्ने कुरै कारीगरी योजना नेपाल सरकारसँग छैन । यतिबेलाको आँकलन अनुसार हरेक वर्ष आउने १२ लाखसम्मको संख्यामा पनि पर्यटक नाउन सक्छन् । पर्यटकका नाममा भारतीय तीर्थयात्रीमात्र नेपाल भ्रमणम आउने त होइनन ? छिटो भन्दा छिटो कोरोना भाइरस नियन्त्रणमा आए पनि यो वर्ष पर्यटकीय चाप साहै कम हुने कुरामा शंका छैन ।

नभरेको बन्दुक कहिले कहिले पर्दैकिन्छ । त्यसै भएको छ नेपालको पर्यटन वर्ष २०२० । तर हामीले हरेक वर्ष पर्यटन वर्षका रूपमा मनाउनका लागि आधारभूत आवश्यकताको निर्माणमा ध्यान दिन सकिन्छ । यसतिर सरकारको ध्यान ज

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्युदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो भरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

समयमै आयोजना पुरा नहुनुमा दोषी को ?

अहिले मुलकमा बहुमतको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको सरकार रहेको छ । ७ प्रदेश मध्येका ६ वटा प्रदेशमा समेत नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीकै बहुमतको सरकार रहेको छ । यसैबीच विभिन्न समयमा सबै राजनीतिक दलका नेताहरू राज्य सञ्चालक भइसकेका भएपनि मुलुकले तीव्र विकास गर्न सकेको छैन । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको सरकारसँग झफ्टै एकलै दुई तिहाई रहेको र सत्ता बाहिर रहेका दलहरूले समेत विकास निर्माणका लागि दुई तिहाई पुन्याईदिने भएपनि समयमा सरकारले योजना बनाउन नसक्नु त्यस्ता योजनाहरूसँग सम्पन्न गरेर जनताका जनचाहना पूरा गर्ने मनोकांक्षा सरकारसँग नभएको प्रष्ट हुन्छ । नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकार गठन भएको दुई वर्ष पुग्न अब केही दिनमात्र बाँकी रहेको छ । दुई वर्ष कार्यकालमा ओली सरकारले जनताको चाहना र भावना अनुसार आनुसार काम गर्न सकेको देखिएको छैन । यदि अहिलैकै अवस्थामा सरकार रहे ओली नेतृत्वको सरकार पनि सरकारका लागि सरकार भएको भन्न जनता बाध्य हुनेछन् ।

सरकारले संसदमा पेश गरेका विधेयकहरू विवादको धेरामा तानिएका छन्। सरोकारवालाहरूसँग छलफल र बहस नगरी बहुमतको दम्भ देखाएर सरकार अधि बदन खोजेको हुनाले सरकारले गरेका कतिपय निरायरहरू फिर्ता लिन सरकार बाध्य भएको छ। त्यसको प्रमाण हो गुठी विधेयक फिर्ता लिन। गुठी विधेयक देखि आमसञ्चार विधेयक, सूचना प्रविधि विधेयक, मिडिया काउन्सिल विधेयक, मानवाधिकार आयोगसम्बन्धी विधेयक, सेना सम्बन्धी विधेयकलगायतका अन्य कतिपय विधेयकहरू विवादको धेरामा तानिएका छन्। यस्ता विधेयकहरूमा सांसदको प्रमुख प्रतिष्ठी दलले समेत सशक्त विरोध जनाउन तसकुले गर्दा सरकारमा एक प्रकारको दम्भ देखिएको छ। सरोकारवालाहरूले विरोध जनाएपछि मात्र सरकार केही विधेयकहरूका बारेमा पछि हट्टन बाध्य भएपनि सरकारले गल्ती महसुस नगर्नु लोकतान्त्रिक पद्धतिकै उपहास हो। ओली सरकारले राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूलाई पूरा गर्न सकिरहेको छैन। मेलमच्चीको पानी उपत्यकाबासीलाई खुवाउने सपना बाँडेको धरै वर्ष भइसकेको छ। ओली सरकार गठन हुँदा मेलमच्चीको काम ९० प्रतिशत सकिएको थियो। तर १० प्रतिशत काम दुई वर्षसम्ममा पनि सकिएको छैन। ओली सरकारकी खानेपानी मन्त्री विना मगरले आफू मन्त्रीमा नियुक्त हुनासाथ ५/६ महिनाभित्रमा मेलमच्चीको पानी उपत्यकाबासीलाई खुवाउने सार्वजनिक अभिव्यक्ति दिएकी थिइन्। पटक पटक आफ्नो अभिव्यक्ति बदलेर समय निर्धारण गरेपनि मेलमच्चीको पानी कहिले उपत्यकाबासीले खान पाउँछन् भन्ने ग्यारेन्टी अहिलेसम्म छैन। त्यति हुँदाहुँदै पनि सरकार भने जनतालाई छिटो पानी खुवाउने भन्नि ढाँटीरहेको छ।

अहिले पनि राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू छनोट गर्ने खास आधारहरू पहिचान भएको पाइदैन । केही व्यक्तिहरूको स्वार्थसिद्ध गर्न उनीहरूकै सिफारिसमा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू छनोट गर्ने गरिएको छ । २०७३ सालमा बसेको राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको ३८ औं बैठकले राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको लागि मापदण्ड तयार गर्न निर्देशन दिएको थियो । त्यसैबेला प्रतिवेदन समेत तयार गरिएको भएपनि आजसम्म उक्त प्रतिवेदन सार्वजनिक नगरिएको र उक्त प्रतिवेदनले औल्याएका कलिपय विषयहरूका आधारमा योजना छनोट नगरिनु र उच्च पदमा बसेका व्यक्तिहरू कै स्वार्थमा योजनाहरू छनोट गरिनुले पनि राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू सम्पन्न गर्न सरकार असफल भएको छ । पर्वा पछाडि जी बसेर योजनाहरू बनाउने गरेका भएपनि पर्वा अगाडि भने राष्ट्रिय योजना आयोग नै देखिने गरेको छ । योजनाहरू असफल हुनु र समयमै सम्पन्न नहुनुमा योजना आयोग समेत जिम्मेवार रहेको छ । योजना आयोग पानी माथिको ओभातु बन्ने प्रवृत्तिले गर्दा अब योजना आयोगको औचित्य माथि नै प्रश्न उठन थालेको छ बैलैमा योजनाको तनुमा राष्ट्रिय लक्ष्य पूरा नहुनुले गर्दा प्रधानमन्त्री ओलीले उद्घोष गरेको खुसी नेपाली समृद्ध नेपालको नारालाई राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाका प्रगतिले मात्र सहयोग पुगदछ । तोकिएको समयमै राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू पूरा भएनन् भने खुसी नेपाली समृद्ध नेपालको नारापनि नारापनै सिमित रहने प्रायः निश्चित जस्तै भएको छ ।

मेलम्चीको पानी उपत्यकामा खुवाउने उदेश्यले गठन भएको मेलम्ची खानेपानी आयोजनालाई हेर्दा सरकार नारा दिन्छ तर काम गर्न सक्वैन भन्ने सकिने अवस्था रहेको छ । निर्धारित समयमै पानी उपत्यकाबासीलाई खुवाउन नसक्नुले त्यसका पदाधिकारीहरूलाई र सम्बन्धित मन्त्रीलाई लाज लाग्नुपर्ने हो तर उनीहरूसँग लाज भन्ने शब्द नि छैन । फेरी भाका सार्वैं जनतालाई ढाँटीरहेका छन् । पानी आउने समय थपिरहेका छन् । त्यसैले अब राष्ट्रिय गौरवका आयोजना सहितका अन्य आयोजनाहरू निर्धारित समयमै नसक्ने सम्बन्धित मन्त्री, सचिव र आयोजनाका प्रमुखलाई कानुनी कारबाही हुने कडा व्यवस्था गरिएमात्र निर्धारित समयमै राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू सम्पन्न हुन सक्छन् विना लगाम सम्बन्धित मन्त्री, सचिव र आयोजना प्रमुखलाई छोड्नु हुँदैन भन्ने हामीले ठालेका छौं ।

मुटु नभएका सम्पादकहरूसँग भेट्टनुको भित्री रहस्य

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

जस्ता प्रावधान त्यहाँ रहेका हुनाले त्यस्ता
राष्ट्रघाती सम्पौताहरू संशोधन हुनुपर्दछ मात्र
भनिएको हो । कुनैपनि नेपाली जनता र
सञ्चार जगतले अनुदान सहयोग लिनु हुँदैन
भनेका छैनन् । त्यस विषयमा प्रधानमन्त्री र
मन्त्रीहरूले सञ्चारमाध्यमलाई गाली गर्नु र
लाज्ञाना लगाउनु आवश्यक छैन ।

सत्ताधारी दलकै केन्द्रीय सदस्यहरू र
नेकपाको सचिवालयमै रहेका व्यक्तिहरूले
मिलेनियन च्यालेन्ज कर्पोरेशन (एमसीसी)को
विरोध गरेपछि नेकपाले उक्त विषयमा
अध्ययन गर्न पूर्व प्रधानमन्त्री एवं नेकपाका
वरिष्ठ नेता भलनाथ खनालको नेतृत्वमा ३
सदस्यीय समिति गठन गरेको छ । उक्त
समितिमा अहिलैकै अवस्थामा एमसीसीलाई
पारित गरिनुहन्न भन्ने आवाज उठाउँदै
आएका भीम रावल र जसरी भएपनि तत्काल
पारित गणिपर्दछ भन्ने परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप

ज्वाली सदस्य रहेका छन् । यदि नेकपाले र सरकारले भनेहरू एमसीसी ठीक थियो र नेपालको संविधान ऐन कानुन भन्दा माथि थिएन भने किन अध्ययन समिति गठन गरियो त ? केही मन्त्रीहरूले त एमसीसी कार्यान्वयनमा गईसकेको अभिव्यक्ति समेत दिएका छन् । यदि सॉचिय्कै कार्यान्वयनमा गईसकेको भए खनाल समितिको औद्यित्य के ? जनतालाई गुमराहमा राख्नका लागि मात्र त्यस्तो समिति बनाइएको हो भने त्यो अर्को राष्ट्रघाट हो जनतामाथिको घात हो । लोकतान्त्रिक पद्धतिमा जनताले आवाज उठाइसकेपछि त्यसको वास्तविकता जनतासामृत्याउनुपर्दछ । सरकारले गरेका र गर्ने हरेक निर्णयहरू जनताले थाहा पाउनुपर्दछ । लोकतन्त्रको धर्म र मर्म भनेको यहि हो । सरकारले गर्ने गरेका कतिपय निर्णयहरू गोप्य राख्ने गरिएको छ । सुरक्षामा गम्भीर खतरा आइपर्ने बहेकका सबै निर्णयहरू सार्वजनिक हुनुपर्दछ तर गोपनियताका नाममा सर्ववा बढुवाका निर्णयहरूलाई र ठेकका पट्टाका निर्णयहरूलाई समेत गोप्य राखिने भएकाले त्यहाँ शंका गर्ने प्रशस्त आधारहरू देखिने गरेका छन् । के मुदु भएकाहरूले गर्ने निर्णयहरूका बारेमा मुटु नभएका सम्पादकहरू र सञ्चार जगत्तले कुरा उठाउँछन् भनेर त्यसे गरिएको हो कि ?

अहिले नेकपाभित्र समेत फुटाउ अनि
राज गरको अवस्था सिर्जना गरिएको छ ।
कुनै समय पुष्टकमल दाहाल त्यस्तो राजनीति
गर्दथे, अहिले त्यही रोग नेकपामा सरेको छ ।
पूर्व नेकपा एमालेका केही नेताहरू पछिल्लो
समयमा प्रधानमन्त्री ओली विरुद्ध खनिंदे
आएकोमा त्यस्तो राजनीति गर्दथे अहिले त्यही
रोग नेकपामा सरेको छ । पूर्व नेकपा एमालेका
केही नेताहरू पछिल्लो समयमा प्रधानमन्त्री
ओली विरुद्ध खनिंदे आएकोमा त्यसको
फाइदा पुष्टकमल दाहालले उठाउँदै आएका
छन् । साँच्चिकै जनतालाई भन्नुपर्दा भने हुन्छ
प्रधानमन्त्री ओली र पुष्टकमल दाहालबीच
सत्ताको लडाई रहेको छ । उनीहरू एकले
अर्कोलाई आफ्नो हैसियत देखाउने रणनीतिमा
लागेका छन् । त्यसैको परिणाम थियो
भैसेपाटीको भेला । नेकपाका सचिवालयमा
रहेका ९ जना मध्येका पुष्टकमल दाहाल,
पूर्व प्रधानमन्त्री एवं पार्टीका वरिष्ठ नेताहरू
झलनाथ खनाल, माधव नेपाल, वामदेव गौतम
र नारायणकाजी श्रेष्ठबीच मेलमिलाप भएको
छ भने गृहमन्त्री समेत रहेका रामबहादुर थापा
गुप्तचाप बसेका र ओली पक्षमा महासचिव
विष्णु पौडेल र रक्षामन्त्री समेत रहेका ईश्वर

पोखरेलमात्र रहेकाले सचिवालयमा अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओली अल्पमतमा परेका छन् । अब सचिवालयको बैठकले कुनै निर्णय गर्नुपरे कार्यकारी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले पेश गरेका प्रस्तावहरूमात्र पारित हुने भएका छन् । त्यसै कारण चतुर प्रधानमन्त्री ओलीले पार्टीभित्र आफ्नो हैसियत कायम राख्नका लागि केन्द्रीय समितिको बैठकमा भाग लिन आएका सबै केन्द्रीय सदस्यहरू र प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभाका सबै सांसदहरूलाई रात्रीभोज दिएका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले जब जब आफूलाई संकट पर्दछ त्यसबेला पार्टीका नेता तथा सांसदहरूलाई रात्री भोज दिने गरेका छन् । त्यस्ता भोजलाई डिल्लोमेसी रात्रीभोज भन्ने गरिन्छ । आफ्ना पार्टीका नेताहरूलाई रात्रीभोज दिएको केही दिनमै प्रधानमन्त्रीले सञ्चारमाध्यमका सम्पादकहरूसँग भेटघाट गर्नु पनि एक प्रकारको डिप्लोमेसी नै हो । सम्पादकहरूसँग भेट्दा प्रधानमन्त्रीले अरुबेलाको भन्दा यस पटक फरक व्यवहार देखाएका थिए । आखिरी किन ? त्यसभित्र पनि केही रहस्य लुकेको छ । सञ्चार माध्यमले समेत आफूलाई असहयोग गरेको आरोप लगाउँदै आएका प्रधानमन्त्रीले यस पटकको भेटमा भने त्यस्तो अभिव्यक्ति नदिनु र खरो रुपमा सम्पादकहरूसँग प्रस्तुत नहुनुले उनले सञ्चार माध्यमको सहयोग चाहेको जस्तो देखिन्छ । सरकारले गर्न हरेक निर्णयहरूलाई सञ्चार माध्यमले विरोध गरेको आरोप प्रधानमन्त्रीले पटक पटक लगाउँदै आएका छन् । तर त्यति हुँदाहुँदै पनि सञ्चारमाध्यमहरूले सरकारका राम्रा कामको समर्थन र नराम्रा कामको विरोध गरिरहेका छन् । त्यसैले सञ्चार माध्यमलाई पटक पटक दोष लगाउनुभन्दा आफ्नो कार्यशीलीमा परिवर्तन त्याउन आवश्यक छ ।

पारपतन ल्याउ जापरवयक छ ।
प्रधानमन्त्री ओलीले आफ्नो नेतृत्वमा
सरकार बनेपछि भ्रष्टाचार घटेको बताउँदै
आएका छन् । उनका अनुसार भ्रष्टाचारीहरूलाई
कानुनी दायरामा ल्याउने क्रम बढेकोले भ्रष्टाचार
बढेको जस्तो देखिएको बताएका भएपनि
भ्रष्टाचार नबढेको भए कसरी भ्रष्टाचारीहरूलाई
कानुनी दायरामा ल्याइयो त ? अखित्यार
दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले प्रत्येक दिन
घुस लिदौँलिंदै सरकारी कर्मचारी पक्राउ
गरिएको छ । तुला तुला भ्रष्टाचारका काण्डहरू
भएका छन् तर ती सबै काण्डहरूलाई विर्सिएर
प्रधानमन्त्रीले भ्रष्टाचार घटेको बताइरहेपनि
सम्पादकहरू सँगको भेटमा उनले पहिलो पटक
मुलुकमा भ्रष्टाचार बढेको स्वीकार गरेका छन् ।
भ्रष्टाचार बढेको स्वीकार गरेका हुनाले यस
विषयमा प्रधानमन्त्रीले सत्य बोलेका अनुभव
जनताले गरेका छन् । ओली पहिलो पटक
प्रधानमन्त्री बन्दा जति लोकप्रिय थिए अहिले
त्यति लोकप्रिय हुन सकेका छैनन् । त्यसको
एउटै कारण हो सबै शक्ति आफ्नो हातमै
राख्ने र जनताका हित विपरितका विधेयकहरू
संसदमा पेश गर्ने अनि यति गुपलाई नेपाल
ट्रष्टको नाममा रहेका मूल्यवान जग्गाहरू
लिजमा दिदा अनियमिता अपनाउने गरेको
हुनाले उनी आलोचित भएका छन् । गोकर्ण
रिसोर्टको स्माद सम्झौता अनुसार ६ वर्ष भन्दा
बढी बाँकी रहेको अवस्थामा अहिले नै पुनः
सम्झौता नविकरण गर्नुपर्ने र २५ वर्षलाई
दिनुपर्ने आवश्यकता किन पन्यो ? दरबारमार्ग र
ताहाचलमा रहेको नेपाल ट्रष्टको जग्गा कौडीको
मूल्यमा किन यति गुपको भागिनी संस्थालाई
नै दिइयो ? नेपाल ट्रष्टको ऐन संशोधन गरी
सरकारी जग्गा कौडीको मूल्यमा दिइनुको रहस्य
के ? यी सबै कारणहरूले गर्दा पार्टीप्रिवेट र
पार्टी बाहिरबाट पनि प्रधानमन्त्रीको आलोचना
भएको छ । प्रधानमन्त्रीको आलोचना गराउने
काममा मन्त्रीहरूसमेतको सहभागिता रहेको
छ । मन्त्रीहरू पछिलो समयमा अनियन्त्रित
जस्ता भएका छन् । मन्त्रीहरू भनेका
प्रधानमन्त्रीका सहयोगीमात्र हुन् भन्ने हेका
मन्त्रीहरूमा नभएकाले उनीहरूकै कारण पनि
सरकार आलोचित भएको बेला प्रधानमन्त्रीले
सम्पादकहरूसँग भेट गर्नुलाई सम्बन्ध सुधारकै
पक्षमा लिन सकिन्छ । तर यस अधिका
प्रधानमन्त्रीसँगको भेटघाटलाई हेर्दा सञ्चार
जगत्सँग भने प्रधानमन्त्री कहीं लचिलो बन्न
सक्ने संकेत देखिन्छ । हेर्न बाँकी छ, अब
प्रधानमन्त्रीले सञ्चार माध्यम विरुद्धमा संसदमा
दर्ता गराएका विधेयकहरूमा कस्तो नीति
अपनाउँच्न भनेर ।

कृष्णनीति रत्नपार्कमा, राजनीति कोठामा

- विजयकान्त कर्ण

हालका दिनहरूमा नेपालमा आमधारणा बनेको छ कि भारतले पछिलोपटक सार्वजनिक गरेको नक्सा नयाँ हो। भारतले सार्वजनिक गरेको नक्साप्रति आमरूपमा किन पनि चासो छ भने, नेपालको लिम्पियाधुरादेखि कालापानीसम्मको भूगोललाई त्यसमा देखाइएको छ। तर, यो भारतले सार्वजनिक गरेको नयाँ नक्सा होइन। यो धेरै पुरानो नक्सा हो। सन् २००० यता मात्रै भारतले आफ्नो नक्सामा चारपटक फेरबदल गरिसकेको छ। उसको आन्तरिक राजनीतिक भूगोल फेरिएसँगै उसले आफ्ना नक्सालाई पनि त्यही ढंगले फैदै आएको हो। सन् २००० मा उत्तराखण्ड, भारखण्ड र छत्तिसगढ बन्ने वेलामा उसले आफ्नो नक्सामा फेरबदल गयो। सन् २०१४मा तेलांगाना बन्ने वेलामा नक्सामा फेरबदल भयो। यसका साथै उसले आफ्नो बाह्य नक्सालाई सन् २०१५मा फेरेको छ। यसबीच बंगलादेशसँग भूमि साटासाट भएको छ, अनि बल्ल बाह्य नक्सा फेरिएको छ। हामीलाई आश्चर्य लाग्छ सक्छ, तर यसका लागि सन् १९७४देखि भारत-बंगलादेश कूटनीतिक छलफल र नोगोसिएसनमा थिए। त्यसेकारण दुई देशले भूमि साटासाट गर्न निर्णय गरेपछि न भारतमा त्यसको कुनै विरोध भयो न त बंगलादेशमा। त्यसपछि भारतले सन् २०१९मा एकपटक फेरि आफ्नो आन्तरिक राजनीतिक नक्सामा फेरबदल गयो। सन् २०१९मा परिवर्तन गरेको नक्सा आन्तरिक राजनीतिक भूगोलको नक्सा हो न कि बाह्य। हालै भारतले जम्मु-कश्मिरको राजनीतिक अवस्थिति परिवर्तन गरेपछि त्यसै हिसाबको नक्सा सार्वजनिक गरेको हो। पहिले जम्मु-कश्मिर एउटा छुट्टै अधिकारसहितको प्रान्त थियो, अहिले केन्द्रशासित हुन गएको छ, साथै यी दुवैको छुट्टै अस्तित्व कायम गरिएको छ। यो नयाँ राजनीतिक घटनाक्रमसँगै भारतले यसको राजनीतिक भूगोलको नयाँ नक्सा सार्वजनिक गरेको हो। तर, यससँगै जोडिएको नेपालको भूमिका विषयमा भने यो नयाँ नक्सा होइन। यसबीच मैले जति पनि पुराना र नयाँ नक्सा हेरै, त्यसका आधारमा भारतले नेपालको हकमा सार्वजनिक गरेको यो नक्सा नयाँ होइन।

अब प्रश्न आयो नेपाल-भारतका बीच रहेका विभिन्न विवाद समाधानको उपाय के छ ? मुद्दा के हो र त्यसको समाधानको प्रक्रिया के हो ? मुद्दा स्पष्ट भइसकेपछि त्यसको समाधानका लागि हामी कस्तो प्रक्रिया अपनाउँँ ? के हामी लड्न जान्छौं ? अथवा जुल्स नाराबाजी

गरेर हामी जित्ठौं ? अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिमा साना मुलुकले टूला मुलुकसँग र टूला मुलुकले साना मुलुकसँग तथा टूला-टूला मुलुकबीच गरिने व्यवहारका आफ्नै सिद्धान्त छन् । उदाहरणका लागि हामीले सन् १९६२को भारत-चीन युद्धलाई लिन सक्छौं । ६० को दशकमा सीमा विवाद हुँदा दुई मुलुक भिडन पुगे, तर त्यही प्रकृतिको समस्या डोकलाममा देखिँदा भारत-चीन ६० दिनसम्म पनि भिडेनन् । बरु उनीहरू यसलाई सल्टाउन ब्रेसेल्समा छलफलको टेबलमा जुटे र अन्ततः उहानमा नरेन्द्र मोदी र सी जिनपिङ्को छलफल भएपछि यो मुद्दमा सहमति बन्नो । किनभने उनीहरू अब भन्दै बराबरीमा आइपुगेका छन् । त्यसका साथै दुई देशबीच ९० बिलियन युएस डलरको व्यापार छ, जुन चीनको पक्षमा छ । अरु त अरु शीतयुद्धका वेलासमेत अमेरिका र रूस कहिलै युद्धमा गएनन् । उनीहरूबीच छब्ब युद्ध भने चली नै रह्यो । त्यसैले हामीले भारतसँग करतो व्यवहार गर्ने र त्यो व्यवहार गर्दा कुन-कुन विषयमा ध्यान दिने भन्ने निर्धारण गर्नुपर्छ । म पत्रपत्रिकामा आएका सबै सामग्रीलाई वैध दस्ताबेज ठान्दिन । विभिन्न ढंगले प्रमाणको अनुसन्धान गरेर वैध ठहराइएका दस्ताबेजलाई नेपाल सरकारले दुई देशको छलफलमा राख्युपर्छ, यिथि यही हो । तीन महिनाअघि मात्र सेटेम्बरमा भारतको देहरादुनमा नेपाल-भारतबीच सीमाको विषयलाई लिएर छलफल भएको थियो । परराष्ट्रमन्त्री एस जयशंकर नेपाल आएका वेला जोइन्ट कमिसनको मिटिडमा यो कुरा उठेको थियो । नेपाल र भारतका विभिन्न कूटनीतिक च्यानलमा कुरा गर्दा उनीहरू यस कुराको पुष्टि गर्न्छ । पत्रपत्रिकामा किन आइन, त्यो वैगले विषय हो । नेपाल र भारतबीच धेरै संयन्त्र छन्, जसमध्ये परराष्ट्र सचिवस्तरको बोर्डर सेटलमेन्ट मुपमा यसबारे छलफल भइरहेको छ । तर, नेपालका पत्रपत्रिकामा सीमा समस्यालाई लिएर छलफल हुन सकेको छैन भन्ने समाचार आउँछ । यो समस्या किन समाधान हुँदैन भन्ने प्रश्न गरिन्छ । धेरै राजनीतिक विषय हुन्छन्, जसलाई मिलाउँदै जायुपर्ने हुन्छ । यस्ता विषयमा तत्कालै कुनै समाधान निस्कने पनि होइन । हामीले यो समस्याको समाधान जसरी खोजिरहेका छौं, त्यस हिसाबले यो सही समय होइन । यसरी कुनै पनि विषयमा वार्ता हुन सक्दैन भन्ने हामीले बुझ्नुपर्छ । युद्धको अवस्था बनाएर कुनै पनि मुलुकले वार्ता गर्नेन । एकातिर हामी भारतसँग यस्तो गज्जबको सम्बन्ध छ भनिरहेका छौं भने अर्कोर्तफ प्रधानमन्त्रीले यो विषयमा वक्तव्यबाजी गर्दै हुनुहुन्छ, जुन बोलिने विषय नै होइन । प्रधानमन्त्रीले त परराष्ट्र सचिवस्तरीय, मुख्यसचिवस्तरीय अथवा मन्त्रिस्तरीय छलफल

र नेगोसिएसनका लागि वातावरण तयार गर्ने हो । हामीलाई समस्या थाहा छ, त्यसको समाधान थाहा छ भने अब वार्ताको टेबलमा अफ्ना दस्ताबेज बलियो पारेर उच्च मनोबलसाथ उपस्थित हुने हो । साना-साना कुरामा फोन गर्न सकिन्छ भने यो विषयमा पनि त फोन गरेर चासो राख्न सकिन्छ नि ! दुई राष्ट्रप्रमुखबीच यस्ता विषयमा कुरा नहुने पनि होइन । तर, दुख्खका साथ भन्नुपर्छ त्यसो हुन सकेको छैन ।

अर्को कुरा, नेपालको नक्सा सन् १९७५मा बनेको हो । त्यसमा महाकालीको मुहानदेखि पूर्वको भूभाग नेपाल हो भनेर देखाइएको छैन । स्पष्ट शब्दमा भन्दा लिपियाधुरालागायत भूभाग हाप्रो वर्तमान नक्सामा देखाइएको छैन । त्यस्तो किन हुन गयो त ? सबैसँग सजिले जवाप छ- त्यसैसँग सम्बन्धित दस्ताबेज दरबारसँग होला, किनभने त्यसवेला दरबार शक्तिमा थियो । साथै कुनै पनि व्यवस्था फेरिए तुराने शासकले नयाँ व्यवस्थाका प्रमुखलाई राष्ट्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण दस्ताबेज बुझाउनुपर्ने हुन्छ । राजगद्दी छाड्ने भनेको श्रीपेच मात्र बुझाउने भनेको होइन । यी कुनै पनि दस्ताबेज न त दरबारले कसैलाई बुझायो न नयाँ व्यवस्था सञ्चालन गर्ने कसैले मागे । त्यसैले सन् १९७६, १९८०, १९८३, १९४० वा अन्य मुलुकसँग भएका सन्धि सम्झौताका कागजपत्र सायदै हामीसँग होला । अब प्रश्न के हो भने तपाईंसँग विकल्प के छ ? हामीसँग एउटै विकल्प छ- वार्ता र नेगोसिएसन । त्योभन्दा अर्को कुनै पनि विकल्प हामीसँग छैन र हुन पनि सकैदैन । मैले बुझ्न नसकेको अर्को मजाक के हो भने कतिले संयुक्त राष्ट्रसंघमा हामीले मुद्दा हाल्पुर्पछ र यो मुद्दालाई अन्तर्राष्ट्रियकरण गर्नुपर्छ भन्छन् । संयुक्त राष्ट्रसंघ बनेको ७५ वर्ष हुन लायो, कसैको पनि एक इच्छा जमिन उसले दिलाइदिएको मलाई सम्झना छैन । दुनियाँभर सीमासँग सम्बन्धित कैयाँ समस्या छन्, तर त्यसमा संयुक्त राष्ट्रसंघले केही पनि गर्न सकेको छैन । नभए युगोस्लाभियाबाट, रसियन फेडरेसनबाट दुक्रेका मुलुकबीचको समस्या उसले नै समाधान गरिदिने थियो । भर्खर मात्र युक्रेन र क्रिमियाका साथै 'साउथ चाइना सीमा देखिएको विवाद पनि उसले समाधान गरिदिने थियो । सबैले जानेकै विषय हो, सीमा भएपछि विवाद हुन्छ । त्यसैले हामीले गर्न सक्ने भनेको कूटनीतिक पहल नै हो । चीन र फिलिपिन्सको सामूहिक विवादमा फिलिपिन्सले संयुक्त राष्ट्रसंघको अन्तर्राष्ट्रिय मध्यस्तता अदालतमा मुद्दा दायर गर्दा र त्यसको फैसला फिलिपिन्सको पक्षमा हुँदा चीनले अहिलेसम्म त्यसलाई स्वीकार गरेको छैन । त्यसैले संयुक्त राष्ट्रसंघ वा अन्तर्राष्ट्रियकरणको कुनै फाइदा छैन । कूटनीतिक ढागले हामीसँग

केही अवसर नमएका पनि होइनन्, तर त्यतिवेला हामीले त्यसलाई प्रभावकारी ढागले उठाउन सकेन्नै सन् २००६मा हाम्रो भारतसँग राष्ट्रो सम्बन्ध थियो । गणतन्त्रको आन्दोलनमा भारतले सहयोग गरेको थियो । दुई देशका नेताबीचको सम्बन्ध पनि उच्च स्तरको थियो । त्यसवेला हामीले यो मुहु सल्टाउन सक्याँ । अर्को सन् १९९६देखि १९९८मा पनि हाम्रो भारतसँग राष्ट्रो सम्बन्ध थियो । त्यतिवेला त हामीले पहल लिन सकेन्नै नै यतिवेला जब देशमा सीमाबाटेर यतिको बहस भझरहेको छ, हाम्रो परास्ट्रमन्त्री रस्सको भ्रमणमा जानुभएको थियो । किन गएको हो भन्ने नै कसैलाई थाहा छैन । रहयो पुटिनलाई निम्ता दिने कुरा, त्यो त हामीले अमेरिकी राष्ट्रपतियो जोन अफ केनेडीलाई पनि निम्ता दिएकै हो नि । कूटनीतिमा हाम्रो महत्व अन्य देशका लागि कति छ भन्ने अर्थमा भ्रमण तय हुने हो । त्यसैले हामीले हाम्रो धरातल बुझौपैर्छ । हाम्रो कूटनीतिक पहलमा जुन विषयले प्रधानता पाउनुपर्न थियो, त्यसको सद्वा अर्को विषयले प्रधानता पाइरहेको देखेको छ । कूटनीतिक सम्बन्धमा समेत नेताहस्त्को व्यक्तिगत र पार्टीगत स्वार्थले प्रधानता पायो । अर्को पक्ष, यी यावत् मुदालाई भोट बैकका रूपमा प्रयोग गरियो । प्रधानमन्त्री ओली स्वयंले यो मुदाको मार्केटिङ गरेको सत्तामा पुग्नुभयो, तर यसको समाधानका लागि उहाँले ठोस पहल लिएको देखिएन । सीमा समस्यामा समाधानमा अर्को एउटा महत्वपूर्ण कमजोरी हाम्रोतर्फ देखिन्छ । हामीसँग रहेका दस्ताबेजको अध्ययन-अनुसन्धानका लागि हामीसँग विज्ञान नै छैनन् । धेरै विज्ञ समूह बनाइएको छ, धेरै दस्ताबेज पनि संकलन गरिएको छ, तर त्यसको गहिराइमा गएर अध्ययन गर्ने मान्छे अरै पनि हामीसँग छैनन् । यी र यस्ता कैयाँ विषयमा अध्ययन-अनुसन्धान गर्ने काम विश्वविद्यालयको हो, तर हाम्रो विश्वविद्यालयका अनुसन्धान सेन्टरबाट बडो दरिद्र छन् । म आफै त्यहीं पढाउँछु, तर भन्न लाज लाग्छ । तर, यहाँ जोड दिएर भन्न खोजेको विषय के हो भने यस्ता विषयमा पुल्ल जलाएर केही उपलब्धि हुँदैन । नभए भारत-पाकिस्तानबीचमा यसबीच कैयाँ पुल्ल जले समस्याको समाधान उहिन्त्यै भइसक्नुपर्न ।

हालै मात्र अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले परमाणु संचिवाट आफूलाई अलग्याएको घोषणा गरे । त्यो उनको दूलो पछि हटाइ हो, तर त्यस निर्णयमा पनि उनी त्यसै पुगेका होइनन् । तर, यता भने यसको अर्को रोचक पक्ष घिट्ट भइरहेछ । अन्तर्राष्ट्रिय सीमाको विषयमा भारतमा कुनै पनि मुख्यमन्त्रीले बोल्ने परम्परा छैन, तर कालापानीको विषयमा उत्तराखण्डका मुख्यमन्त्रीले बोले । उनले कालापानी हाम्रै हो भनेर आफ्नो वक्तव्य दिए । यो कसरी सम्भव भयो भनेर हामीले चासो दिनुपर्ने हुन्छ । केन्द्रमा भारतीय जनता पार्टीको सरकार छ र राज्यमा सरकार पनि बिजेपीकै छ भने के उनले कुनै सल्लाह नगरी बोलेका होलान् ? यस्ता कुरालाई हामीले नजरअन्दाज गर्न मिल्दैन र यसमा प्रतिक्रिया जनाउने आफ्नै विधि तथा प्रक्रिया हुन्छन् । हामीले कूटनीतिलाई कूटनीति जसरी नै प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ । हामीकहाँ कूटनीति रत्नपार्कमा गर्ने र राजनीति कोठामा गर्ने चलन चलिआएको छ ।

म व्यक्तिगत रूपमा राष्ट्रवादमा विश्वास गर्दिँ, किनभने मैले संसारमा देखेको छु-राष्ट्रवादको जहर शासकले आफ्नो सत्ता लम्बाउन प्रयोग गर्ने गर्घन्, जसले जन्माए उनीहरूले पनि र आज पनि । एउटा नागरिकका रूपमा म के बुझ्छु भने ९६ प्रतिशत समग्री आयात गरेर रसायन र सार्वभौमको नारा उरालेर पुर्वदैन । राष्ट्र बलियो बनाउने हो भने आर्थिक उन्नति नै पहिलो सर्त हो । हामी निकै कमजोर छौं, यद्यी यथार्थ हो, तर कमजोर हुनु कमजोरी होइन । कमजोर भएको बुफेर पनि कमजोरीमा रमाउनु कमजोरी हो । यति भद्रै गर्दा यो कसेलाई आरोप लगाउन भनिएको होइन, किनभने म पनि यद्यी देशको नागरिक हुँ । म पनि यिनै कुरा सिकेर, भेगेर यहाँसम्म आँए, तर अब यस्तो नदोहरियोस् भन्ने कामना छ ।

वर्तमान भारतसँगको सीमा समस्यामा १८ प्रतिशत हामीले समाधान गरिसकेका छाँ र दुई प्रतिशत खासगरी सुस्ता र कालापानीमा विवाद छ । त्यसको समाधान गर्न बँकी छ । त्यसका लागि ज्याइन्ट बोर्डर ग्रुप, परराष्ट्र सविचारस्तरीय वार्ता टोली, परराष्ट्रमन्त्रीस्तरीय ज्याइन्ट कमिसनको माध्यमले निरन्तर र सशक्त वार्ता गर्नुपर्यो । यदि यी संयन्त्रले राष्ट्ररी काम गर्न सकेन वा सफल भएन भने प्रधानमन्त्री स्तरमा औपचारिक वार्ताद्वारा वा अन्य दलका नेताको भारतसँग रहेको सम्बन्धलाई उपयोग गरेर यसको समाधान सम्भव छ । यसमा सडकमा जुलुस र बजार बन्द गरेमन्दा योजनाबद्ध ढंगले कूटनीतिक र राजनीतिक ढंगले यसको समाधान सम्भव हुन्छ भन्ने कुरामा विश्वास छ । तर, यसलाई राष्ट्रवादको नारा बनाएर चुनाव जित्ने वा जनतालाई उल्लु बनाउने काम गर्नुहोदैन । (नयाँ पत्रिका)

२०२०मा चीनको आर्थिक अपेक्षा

दिपक गोस्वामी

वर्ष २०१९ को अन्ततिर चीन आफूलाई, आफ्नो आर्थिक वृद्धिको सूक्ष्म परीक्षण तथा अमेरिकासँगको व्यापार युद्धसँगै गार्हस्थ जीवनको तेजीसाथ भइरहेको वृद्धिसँगै सरकारको उत्पादन वृद्धि गर्ने प्रयासले गर्दा द्विविधापूर्ण स्थिति महसूस गर्न थालेको छ । यस स्थितिमा चीन वास्तविक बजार सुधारको साटो कर छूट र घट्दो लगानीसँगै बैक क्षेत्रको ऋण वृद्धितिर ध्यान केन्द्रित गरेको छ । चीनले बजार सुधार तथा अप्रत्याशित स्तरको अपेक्षा गरेको छ । यदि अर्थव्यवस्था बदलिन जान्छ भन्ने परिप्रेक्ष्यमा । मार्च, २०१९ मा प्रधानमंत्री लि केकियाङ्गले वार्षिक नेशनल पिपुल्स कांग्रेसमा भनेका थिए कि भविष्यमा चीनले ठुलो खतरासँग जुभनु पर्नेछ । यो पनि घोषणा गरिएको थिए कि २०१९ का लागि आधिकारीक आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य ६.० % देखि ६.५% हुनेछ, जो गत वर्षभन्दा तल हुन्छ । भविष्यावाणी यो पनि छ कि २०२० को कारोबार बितेको वर्षको तुलनामा नराप्रो हुनेछ । यदि त्यस्तो वास्तवमा हुन्छ भने राष्ट्रपति सी जिनपिङ्गले घट्दो रणनीतिक प्रक्रितिर ध्यान केन्द्रित गर्नपर्नेछ ।

चीनका आर्थिक वृद्धि आन्तराक मागातर केन्द्रित रहेको देखियोकोले लगानी घटन गयो । अर्थव्यवस्थापछि पनि खसिक्किए जाने कुरो राम्रीरी थाहा पाएपछि चिनिया नेतृत्वले अमेरिकासँग व्यापार गर्नेतिर ध्यान दियो ।

सम्भौता अनुरूप अमेरिकाले चिनिया सामानहरूको विनियम अमेरिकी सामानको खरीद तथा चिनिया पक्षको सांगठनिक सुधारलाई प्राथमिकता दियो । अमेरिकासँगको व्यापार विवादले नियतिमा महत्वपूर्ण गिरावट ल्याइदियो । यस सम्बन्धी तथ्याकाले गार्हस्थ उत्पादनको वृद्धिदर २०१८ मा ६.६% बाट ६.१ मा झर्न पुग्यो । सन् १९९० देखि हालसम्ममा सबभन्दा कम वृद्धि भएकोमा सूचीकृत हुन पुग्यो । सन् २०१९ को पढिलो चौथाईमा आयात ४.३% तल भन्यो जबकि निर्यात तुलनात्मक रूपमा ०.१% बढ्न गयो । युआनको श्रप्तिशत भन्दा बढी अवमूल्यनले गर्दा तुलनात्मक रूपमा निर्यात राजस्व कम हुन गयो । फोरेक्स संचिति अमेरिकी डलर ३.१ बिलियन सम्म झर्न पुग्यो, जो सन् २०१९ को तुलनामा सबभन्दा कम हुन गयो ।

चीनको 'ओनी कैपिटालिज्म' का बेरवक प्रिवेट ऐन्ड ब्यांक सेक्युरिटी रिक्ट कि चाहै र्क्त

प्रकृतीतात ध्यान काप्रत गनुपनछ ।
थुपै विश्लेषकहरूले भवित्वाणी गरेका
छन् कि चीनको आर्थिक वृद्धि सन् २०२० मा
६% भन्दा तल भर्न जानेछ, जो सन् १९९०
पछि पहिलो पटक हुनेछ । वास्तविक ग्रस

डोमेस्टिक प्रोडक्ट सन् २०२० मा ठीक ५७% ले बढ्ने निर्धारण गरिएको छ । सन् २०१९ को तुलनामा ६.१ अनुमान गरिएकोमा त्यसले तेस्रो वार्षिक गिरावटको प्रतीक हुनेछ । २०१८ को चीनको राष्ट्रिय तथ्याक विभाग अनुसार चीनको जी.जी.पी गतवर्ष ६.८ बाट ६.६ भर्न पुगेको थियो र सन् २०१९ को नौ महीनामा ६.१ रहेको थियो । सन् २०१९ को बढी समयमा चीनको आर्थिक वृद्धि आन्तरिक मागतिर केन्द्रित रहेको देखियोकाले लगानी घट्न गयो । अर्थव्यवस्थापछि पनि खस्किँचै जाने कुरो प्राप्तरी थाहा पाएपछि चिनिया नेतृत्वले अमेरिकासँग व्यापार पर्सेप्शन घाट दिए ।

सम्पूर्ण अनुरूप अमेरिकाले चिनिया सामानहरूको विनियम अमेरिकी सामानको खरीद तथा चिनिया पक्षको सांगठनिक सुधारलाई प्राथमिकता दियो । अमेरिकासँगको व्यापार विवादले नियतिमा महत्वपूर्ण गिरावट ल्याईदियो । यस सम्बन्धी तथ्यांकले गार्हस्थ उत्पादनको वृद्धिदर २०१८ मा ६६% बाट ६.१ मा भर्न पुग्यो । सन् १९९० देखि हालसम्ममा सबभन्दा कम वृद्धि भएकोमा सूचीकृत हुन पुग्यो । सन् २०१९ को पहिलो चौथाईमा आयात ४.३% तल भन्यो जबकि निर्यात तुलनात्मक रूपमा ०.१% बढ्न गयो । युआनको रप्रतिशत भन्दा बढी अवमूल्यनले गर्दा तुलनात्मक रूपमा निर्यात राजस्व कम

हुन गयो । फोरेक्स संचिति अमेरिकी डलर ३.१ बिलियन सम्म झर्न पुग्यो, जो सन् २०११ को तुलनामा सबैभन्दा कम हुन गयो ।
चीनको 'क्रोनी कैपिटालिज्म' का बेरवक मिनिफिन पेइले व्यक्त गरेका छन् कि नयाँ वर्ष २०२० फिर का लागि सबैभन्दा खराब वर्षको रूपमा परिणत हुनेछ । उनले आफ्नो धारणा यस तथ्यको आधारमा स्पष्ट गरेका छन् कि भिको गलत सच्चना पतिको असहिष्णुताले

Every game. Everything about the game.

କବିତା

www.sabaikhel.com

f /sabaikhel

 info@sabaikhel.com

@sabaikhel

For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

चीनको समस्या हुन त राष्ट्रपति सी जिनपिंग ?

● डा. विवेक गौतम

अगस्त २५, २०१९ को आधिकारीक प्रिपुल्स डेली समाचारपत्रको मुख्यपृष्ठमा दूलो शीर्षकले पर्यवेक्षकहरूलाई आकर्षित गर्ने शीर्षक "जनताका नेताले जनतालाई माया गर्छ" (ली प्रिपुल्स लीडर लम्ब दी पीपुल) थियो । त्यो सन्दर्भ चीनका राष्ट्रपति सी जिनपिंग, जसले विश्वको सबैभन्दा दूलो कम्पनी प्राष्ट्रमाथि पूर्ण आधिपत्यसाथ शासन गर्दै आएका छन्, सँग सम्बद्ध थियो । उल्लेखनीय कुरो के भने "जनताको नेता" शब्द चीनको राजनीतिक छलफलको क्रममा दुर्लभ प्रशंसाको उपाधि रहेको छ । जनताको नेताले जनतालाई माया गर्छ तर के चीनको जनताले उनलाई माया गर्छ त ? यो मूल प्रश्न हो । यस वाक्यले तत्कालीन व्यक्तित्व माओत्सो तुङ्को युगको सम्फना गराउँछ । त्यस शब्दको पुर्णव्यापकतालाई धेरैले राष्ट्रपति सी जिनपिंगको शक्ति व्यवस्थापन क्रमलाई सही रूपमा पढ्दै आएका छन् । जबकि राष्ट्रपति सी पूर्ण रूपले "मुख्य" नेताका रूपमा प्रव्याप्त रहेका छन् किनकि अगस्त २०१९ को बेदैहो मा भएको चिनिया कम्पनी पार्टीको गुप्त वार्षिक सत्रद्वारा "जनताको नेता" को उपाधिको प्रयोग स्पष्ट रूपमा स्वीकृत गरिएको थियो । सबैभन्दा पछाडी हालै "दी स्ट्रेटस टाइम्स" ले विगतका चुनौतीपूर्ण वर्षहरूको तुलनामा त्यस सम्बन्धले राष्ट्रपति सिको शक्तिमाथि बलियो पकड रहेको उल्लेख गरेको छ ।

यसमा अलिकति मात्र शक्ता छ कि चीनका लागि, त्यसमा पनि खास गरीकान सिंजिनियाङ्का लागि चुनौतीपूर्ण वर्ष रहेको थियो । अमेरिकासँगको व्यापार युद्ध र बिआरआई को खस्किंदौ रिति बाह्य तत्वहरू रहेका छन् । जबकि हड्कडङ्को अशान्ति तथा सिन्यियाङ्को पुर्णशिक्षण शिविरहरूमा मुस्लिमहरूमाथि भएको बढी दुर्घटवाहर चीनकालागि कम सरोकारको कुरो थिएन । चीन कम्पनी पार्टीको उल्लेख विषयका दृष्टिबाट हेर्दा चीनको २०२१ का लागि आफैले निर्धारित गरेका लक्ष्यहरूलाई चीनले पूरा गर्न सक्षम हुनेछैन । त्यो चीनको चिन्ताको नया दुःखद विषयवस्तु अन्तर्गत समाविष्ट हुन पुगेको छ ।

चीनभित्र अर्को छलफलको मुद्दाको रूपमा चीनको सधैको पाकिस्तानसँगको मित्रता रहेको छ । चीनले यो महशूश गर्नुपरेको छ कि जबसम्म उसले

पाकिस्तानलाई आफ्ना अनुयायी राज्यको रूपमा लिन्छ भने विश्वविद्यालय आतंकवादीहरू हफीज सईद र मसूद अजहरूलाई पाकिस्तानले सघाउँदै आएको प्रसंगले चीनको आफ्नै सिद्धान्तलाई बढी प्रभावित पार्नेछ ।

चीनको जबरजस्त प्रतिरक्षाका कारण र पश्चिमको सबै राष्ट्र प्रयासहरूको

रहेनेछ र पाकिस्तानी सेनाको जिहादी संगठनद्वारा पाकिस्तानमा रहेका हरेक युधुर आदिवासीहरूलाई समेत घटाउनेछ । जबकि यो पनि सत्य छ कि केही युधुरहरू त्यस संगठनसँग सम्बद्ध रहेको छ र केही इस्लामिक स्टेटको तर्फबाट लडन सिरियातिर लागेको छ । समग्रमा शकास्पद रितिको परिचालक यस्तो

बावजूद पनि मसूद अजहरूलाई विश्वव्यापी आतंकवादीको रूपमा सूचीकृत गर्न सकिएन । अर्को चुनौती जसले राष्ट्रपति सी को प्रतिष्ठामाथि समस्या तेर्स्याएको छ, त्यो सिन्यियाङ्क हो । सन् २०१८ देखि चीनमाथि बम आक्रमण हुनुको कारण १ मिलियनभन्दा बढी युधुरहरूलाई पुर्णशिक्षण दिने शिविरहरू रहेका थिए । प्रारम्भमा एकातिर पूर्ण बेवास्ता गर्ने दृष्टिकोण रहेकोलाई विस्तारै चीनले आजको प्रविधिलाई महसुस गरेपछि चीनले वास्तविकतालाई सधै लुकाउन नसकिने महसुस गर्न्यो । त्यसै क्रममा प्रचारबाजीपूर्ण तस्वीरहरू अन्तर्वार्ताहरूसँगी भिडियोहरूले चीनको स्थिति सार्वजनिक गरेपनि वास्तविकतामा आधारित स्वरूपलाई स्थापित गर्न सकेन । अन्ततः चीनले आफ्नो आदिवासी अल्पसंख्यकहरू खासगरीकान युधुर मुसलमानहरूलाई संचालित गर्न राष्ट्र बाटो अखिल्यार गर्न्यो । त्यो दबावलाई समाप्त पार्नामाथि बढी निर्भर

रहेको छ कि सबै युधुरहरू अतिवादी रहेका छन् जो चिनिया राज्यभित्र केन्द्रित रहेको छ । दिसम्बर २०१९ को अन्ततिर हड्कडङ्का आन्दोलनकारीहरूले चीनसँग सम्बद्ध नियन्त्रणकर्ता तथा सिन्यियाङ्कमा च्यालीमा रहेका युधुरहरूको आबद्धताले चीनको प्रयासले गर्दा हड्कडङ्क स्वशासित क्षेत्रमाथिको पकड भन कसिन गयो । जबकि युधुर समर्थतहरू आन्दोलनकारीहरूमध्ये सामान्य रूपमा रहेका छन् र त्यसले गर्दा दिसम्बर २२, २०१९ को विरोध प्रदर्शन, अल्पसंख्यक संगठनको स्पष्ट सहयोगमा पहिलो पटक भएको थियो । धेरैले "पूर्वी तुर्किस्तान" को नीले फण्डा हल्लाए जस्तो कि युधुर अलगावादीहरू सिन्यियाङ्कमा गर्दै आएका छन् ।

यूरोपियन संसदले यसभन्दा पहिला यूरोपियन यूनियनलाई चीनविरुद्ध उसले युधुरहरूमाथि गरेको व्यवहारका लागि प्रतिवन्ध लगाउन आवान गरेको थियो ।

खेलकुद

विश्वकप लिंग-२ पहिलो खेलमै हात्यो नेपाल

सन् २०२३ मा हुने एकदिवसीय विश्वकप छनोटको यात्रा नेपालले हारबाट सुरु गरेको छ । विश्वकप छनोट प्रतिक्रियाको तीन चरणमध्येको एक विश्वपक क्रिकेट लिंग २ को पहिलो त्रिकोणात्मक सिरिजमा नेपाल घरेलु मैदानमा ओमानसँग १८ रनले पराजित भएको हो ।

न् २०१८ मा एकदिवसीय मान्यतापछि नेपालले पहिलो पटक घरेलु मैदानमा एकदिवसीय सिरिज खेलेको हो । बुधबार कीर्तिपुरास्थित टियू मैदानमा भएको खेलमा नेपाल १८ रनले पराजित भयो । घरेलु मैदानमा दर्शकको राष्ट्रो साथ पाए पनि नेपाल सदाजस्तै कमरोज ब्याटिङ गन्यो र ओमानसँग पराजित भयो ।

विश्वकप छनोटका लागि आईसीसीले नयाँ संरचना लाग्नु गरेपछि नेपालले विश्वकप लिंग २ मा पनि ओमानविरुद्ध खेल्यै डेब्यु गरेको छ । नेपाल र ओमानसँग अमेरिका सम्भिलित सिरिज माघ २९ गतेसम्म चल्नेछ । नेपालले अर्कै ओमानसँग एक र अमेरिकासँग दुई खेल खेल बाँकी छ । त्यसले पनि पहिलो सिरिजमा राष्ट्रो गर्न सक्ने सम्भावना बाँकी नै छ । ७ राष्ट्र सहभागी यस सिरिजमा नेपाले पहिलो खेल हारे पनि अंक तालिकामा पुग्या न्यूगिनी भन्दा अधि छ । पुग्या न्यूगिनीले अहिलेसम्म खेलेको सबै ८ खेल हारेको छ । यही सिरिज खेल आएको अमेरिका १२ अंकसहित शीर्ष स्थानमा छ भने आजको जीतपछि १० अंक जोड्दै ओमान दोस्रो स्थानमा उक्लेको छ ।

नेपालका कप्तान ज्ञानेन्द्र मल्लले टस जितेर फिल्डिङ गर्ने निर्णय लिए । ओमानले पहिले व्याटिङ गर्दै पुरे ५० ओमर खेल्यो जसमा ९ विकेट गुमाएर १९७ रन बनायो । नेपालको लागि यो ठीकैको लक्ष्य थियो । एक दिनअधि राष्ट्रिय टिमका पूर्व स्पीनर सन्जम रेमीले ओमानविरुद्ध १५० पनि चेस गर्न गाहो हुने बताएका थिए । तर १९८ रनको लक्ष्य पछ्याउँदा नेपालले १७९ रन त बनायो तर १९ बल अगावै अलाउट भयो । सीधा हेँने हो भने ओमानले धेरै र रन बनाउनुका साथै धेरै विकेट पनि लियो ।

ओमानका लागि मुहम्मद नदिमले अविजित रहेन्दै सवाधिक ६९ रन बनाए । नेपालका लागि अर्धशतक बनाएका शरद भेषावकरले ५५ रन जोडे । यसमा पनि ओमानकै खेलाडी रहे । व्यक्तिगत धेरै विकेट भने नेपालका करण केसीले लिए । उनले ४ विकेट लिए । यसै खेलमार्फत ओडीआइमा डेब्यु गरेको नेपाली स्पीनर सुशन भारीको लागि भने डेब्यु खेल व्यक्तिगत रूपमा यादगार बन्यो । उनले डेब्यु विकेटका लागि ओमानका कप्तान जिसन मक्कुदलाई आउट गरे । यसै आफ्नो १० ओमर कोटामा सुशनले १ मेडन राख्दै १४ रन मात्र खर्चेर ३ विकेट लिए ।

ओमानको लागि भने कप्तान मक्कुदले नै सवाधिक ३ विकेट लिए । त्यसका लागि उनले १० ओमर बलिङ गर्द २ मेडन राखेर ३० रन खर्चिए । यसै बिलाल खान र कलिमुल्लाहले २-२ विकेट लिए । लोअर अर्डर चक्काँदा दुवै टिमको टप अर्डल फेल भयो । दुवै देशका ओपनरले दोहोरो अंकमा रन जोड्न सकेनन् । ओमानका जितनदर सिंह ४ र खाबर अली ५ रनमा आउट भए । दुवैको विकेट नेपालका करण केसीले लिए । करणले खेलको अनिमतिर पनि २ विकेट लिंदै आफ्नो १ ओमर स्पेलमा ४७ रन खर्चेर ४ विकेट लिएका हुन् ।

यता नेपालका कप्तान ज्ञानेन्द्र मल्ल र पूर्वकप्तान पारस खड्काले ओपनिङ गरे । शुरुको दुई ओमरमा नेपालले रन जोड्न सकेन । ज्ञानेन्द्र १ र पारस ३ रन बनाएर आउट हुँदा नेपाल शुरुमै धर्मराएको थियो । तर शरद भेषावकर र उपकप्तान दीपेन्द्र सिंह ऐरीले ६० रनको साफेदारी गर्दै नेपाललाई खेलमा फर्काएका थिए । नेपालको पुरानै रोगको रूपमा रहेको ओपनिङ यस पटक पनि चल्ल सकेन । नेपालले भने अब दुई दिन रेस्ट पाउनेछ । नेपालले दोस्रो खेल शनिबार अमेरिकासँग खेलेछ भने आइतबार ओमानसँग दोस्रो खेल खेलेछ ।

राष्ट्रिय टिमका प्रशिक्षक पटवालले दिए राजिनामा

नेपाली राष्ट्रिय टिमका मुख्य प्रशिक्षक उमेश पटवालले पटवाल राजिनामा दिएका छन् । माघ २२ देखि २९ गतेसम्म कीर्तिपुरास्थित टियू मैदानमा हुन लगेको विश्वकप क्रिकेट लिंग २

कपरेट

● नेपाल टेलिकमको फोरजी सेवा अब देशभर

नेपाल टेलिकमले ७७ वटै जिल्लामा फोरजी सेवा सुरु गरेको छ। कम्पनीका प्रबन्ध निर्देशक डिल्लीराम अधिकारीले यसै सातादेखि देशका सबै जिल्लामा फोरजी सेवा विस्तार गरिएको १६आँ वार्षिकोत्तम समारोहका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा बताए। दुई हजारभन्दा बढी स्थानमा जडित अत्याधुनिक प्रविधिमा आधारित पूर्वाधारमार्फत देशभरका सेवाग्राहीलाई उच्च गतिको मोबाइल डाटालगायत सम्पूर्ण मोबाइल सेवा प्राप्त हुने उनले दाबी गरे। त्यस्तै, गत १ वर्षमा कम्पनीको मोबाइल सेवाको विस्तारका लागि करिब ३४० नयाँ टावर जडान गरी सेवा विस्तार गरिएको उनले जानकारी दिए।

सञ्चार तथा सूचनाप्रविधिमन्त्री गोकुल बाँस्कोटाले नेपाल टेलिकमलाई गुणस्तर सेवा विस्तार गर्न सुझाव दिएका छन्। समारोहमा मन्त्री बास्कोटले पूर्वाधारको विकासले मात्रै अहिले आवश्यकता पूरा नहुने बताए। 'टावर ठड्याएर मात्रै हुँदैन,' उनले भने, 'परिवर्तित समयमा नयाँ-नयाँ प्रविधि भित्रिएका छन्।'

सेवाग्राहीको सुविधालाई ध्यानमा राखेर अब टेलिकमले गुणस्तरीय सेवामा ध्यान दिनुपर्छ।

नेपाल टेलिकमको भ्याइस सेवाका ग्राहक ९३५९ प्रतिशतले बढेका छन्। कम्पनीको तथ्याकानुसार आव ०७४८७५ को तुलनामा चालू आवको सुरुमा भ्याइस सेवाको ग्राहक संख्या वृद्धि भई कुल २ करोड २७ लाख पुगेको छ। साथै डाटा सेवाको ग्राहक संख्या २६ प्रतिशतले वृद्धि भई चालू आवको सुरुमा कुल १ करोड ३७ लाख पुगेको छ। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको कातिक महिनाको तथ्याकानुसार कम्पनीको बजार हिस्सा भ्याइस सेवातर्फ ५५६० प्रतिशत र डाटा सेवातर्फ ४८९० प्रतिशत पुगेको छ। एक वर्षको अवधिमा कम्पनीको मोबाइल सेवाको विस्तारसँगै क्रियाशील ग्राहकको संख्यामा पनि करिब १० लाख वृद्धि भएको छ। नेपाल टेलिकमले आफ्नो नेटवर्कलाई बाह्य विश्वसेंग जोड्ने वैकल्पिक मार्गका रूपमा तातोपानीका नाका पुनः सञ्चालन गर्न तयारी गरेको छ। चीनसेंगको लिंक सुदूर गर्न हाल सञ्चालित केरोड नाकामार्फत सञ्चालित लिंकको विकल्पका रूपमा तातोपानीका नाका पनि पुनः सञ्चालनमा ल्याउने तयारी गरिएको कम्पनीको प्रबन्ध निर्देशक अधिकारीले बताए।

देशभर दूरसञ्चार पूर्वाधार पुर्याउने प्रयासअन्तर्गत सुरु गरिएको १ हजार किलोमिटर एडिएसएस फाइबर परियोजना हालै सम्पन्न भएको उनको भनाइ थियो। देशका ६६ जिल्लामा अटिकल फाइबर पूर्वाधार पुगिसकेको उनले जानकारी दिए। बाँकी रहेका जिल्लामा समेत अटिकल फाइबरलगायतका प्रविधि प्रयोग गरी उच्च क्षमताको दूरसञ्चार नेटवर्क पुर्याउँ डिजिटल नेपालको अवधारणा साकार पार्न आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्न कार्यक्रम अधि बढाइने उनको भनाइ थियो। त्यस्तै, सूचना महामार्ग विस्तार गर्ने कम्पनीले जिम्मेवारी पाएका प्रदेशमा डिल्क्लुडिएम जडानको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको टेलिकमले जानाएको छ।

● हिमालयन बैंकको खुद व्याज र सञ्चालन आम्दानीले बढायो नाफा

हिमालयन बैंक लिमिटेडले खुद व्याज आम्दानी र सञ्चालन नाफा बढेपछि खुद नाफा २७ दशमलव ४५ प्रतिशत बद्न पुगेको छ। गत आवको ६ महिनामा २ अर्ब ४९ करोड ३४ लाख खुद व्याज आर्जन गरेको बैंकले चालू आवको ६ महिनामा २ अर्ब ५७ करोड ८० लाख भन्दा बढी आम्दानी गरेको छ। त्यस्तै, बैंकको सञ्चालन आम्दानी १ अर्ब १५ करोडबाट बढेर २ अर्ब ११ करोड ७० लाख पुगेको छ। गत वर्ष १ अर्ब ३६ करोड ७० लाख नाफा गरेको छ। चालू आवको ६ महिनामा बैंकको वितरणयोग्य नाफा १२ करोड ९२ लाख छ। १० प्रतिशत बोनस सेयर पारितको लागि बैंकले २९ माघमा साधारण सभा बोलाएको छ। बैंकको चुक्ता पूँजी ८ अर्ब ५२ करोड २ लाख छ भने जोडा कोषमा ६ अर्ब ११ करोड ६० लाख रहेको छ। बैंकले ६ महिनामा १ खर्ब २२ अर्ब ७२ लाख निक्षेप संकलन गरेको छ भने १७ अर्ब ७२ करोड २० लाख कर्जा प्रवाह गरेको छ। बैंकको निक्षिय कर्जा भने १ दशमलव २५ प्रतिशत रहेको छ। बैंकको आधार व्याजदर १० दशमलव १७ प्रतिशतबाट बढेर १ दशमलव २८ प्रतिशत पुगेको छ। हालसम्म बैंकको प्रति सेयर आम्दानी ४० दशमलव १० र प्रति सेयर नेटवर्क २ सय २ दशमलव २० रुपैयों छ।

ग्लोबल आइएमई बैंकको शाखा कमलविनायकमा

ग्लोबल आइएमई बैंकले सेवा विस्ताराका क्रममा भक्तपुरको भक्तपुर नगरपालिका-१०, कमलविनायकमा शाखा कार्यालय सञ्चालनमा ल्याएको छ। स्थानीय क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा

उद्यमीलाई सबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधा, रकम भुक्तानीलगायत सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा पुर्याउने उद्देश्यले शाखा सञ्चालनमा ल्याएको जनाएको छ।

हाल बैंकले २ सय ७० शाखा, २ सय ४८ शाखाहित बैंकिङ सेवा, २ सय ५६ एटिएम र ३७ राजस्व संकलन तथा एक्सटेन्सन काउन्टर तथा नेपालबाहिर तीन प्रतिनिधिरसम्पर्क कार्यालयमार्फत उच्चस्तरीय बैंकिङ सेवा प्रदान गर्ने आएको छ। त्यस्तै बैंकले अस्ट्रेलिया, युके, मलेसिया, भारत, दक्षिण कोरिया, कतार, युएई, बहाराइन, जोर्नलगायत देशबाट रेमिट्यान्स अप्रवाहमार्फत देशको अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउँदै आएको जनाएको छ।

● प्राइम कमर्सियल बैंकको नाफा २२ प्रतिशत बढ्यो

प्राइम कमर्सियल बैंक लिमिटेडको व्याज आम्दानी गत आवको सोही अवधिको तुलनामा बढदा नाफा २२ दशमलव ६१ प्रतिशत बढेको छ। बैंकले सार्वजनिक गरेको चालू आवको दोस्रो त्रैमासिक विवरणमा ६ महिनामा १ अर्ब ३० करोड ७ लाख खुद नाफा गरेको छ। बैंकले गत आवको ६ महिनामा १ अर्ब ६ करोड ८ लाख रुपैयों खुद नाफा गरेको थियो।

बैंकले ६ महिनामा ८६ करोड ५९ लाख ५८ हजार वितरण गर्न सक्ने नाफा कमाएको छ। गत आवमा १ अर्ब ७७ करोड २२ लाख खुद व्याज आम्दानी गरेको बैंकले यस आवमा २ अर्ब १६ करोड ४६ लाखभन्दा बढी आम्दानी गरेको छ। यससँगै बैंकको सञ्चालन नाफा २२ दशमलव ४० प्रतिशत बढेपछि नाफा बद्न सहयोग पुगेको हो। गत आवमा १ अर्ब ५१ करोड ४४ लाख सञ्चालन आम्दानी गरेको बैंकले यस आवमा १ अर्ब ८५ करोड ३७

लाख आम्दानी गरेको छ।

यस वर्ष सेयरधनीलाई १६ प्रतिशत बोनस दिएको बैंकले चुक्ता पूँजीमा बोनस जोडेको भने छैन। बैंकले ९ अर्ब ६८ करोड ६८ लाख ५७ हजार चुक्ता पूँजीको आधारमा बोनस दिएको थियो। हालसम्म बैंकले सोही पूँजी देखाएको छ। बोनस जोड्दा बैंकको चुक्ता पूँजी ११ अर्ब २३ करोड ६७ लाख ४७ हजार पुग्नेछ। जोडा कोषमा ३ अर्ब १९ करोड ६७ लाख जम्मा छ।

बैंकले ८० अर्ब ३५ करोड ३५ लाख ३४ हजार निक्षेप संकलन गरेको छ। ८० अर्ब ११ करोड ५४ लाख ४२ हजार कर्जा प्रवाह गरेको छ। कर्जाको स्प्रेडर ४ दशमलव ५ प्रतिशत भएकाले सोभन्दा बढी कर्जा प्रवाह गर्न पाउँदैनन। बैंकको निक्षिय कर्जा १ दशमलव ४५ प्रतिशत रहेको छ। बैंकको आधार व्याजदर १० दशमलव १७ प्रतिशतबाट घटेर ९ दशमलव ४५ मा आएको छ।

● विद्यालयलाई कुमारी बैंकको सहयोग

कुमारी बैंक लिमिटेडको दुलौंगाँडा शाखाले बैंकको पञ्चमुनिदेव माध्यमिक विद्यालयलाई सहयोग गरेको छ। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत विद्यालयको स्वर्ण जयन्तीको अवधारणा २ थान मेडिकल बेड ८ थान स्ट्रेचर सहयोग गरेको हो। स्वर्ण जयन्तीको समारोहमा बैंकका गण्डकी प्रदेश प्रमुख नवीनराज पौडेलले विद्यालयका प्रधानाध्यापकलाई सहयोग सामग्री हस्तान्तरण गरेका हुन्। कार्यक्रमको अवधारणा प्रमुख अतिथि पूर्वार्षित प्रामवरण यादवले बैंकको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वको कदर गर्दै सम्मानसमेत गरेका थिए।

बैंकले हाल देशभर १ सय २० शाखा सञ्जाल, १ सय १७ एटिएम, ६ एक्सटेन्सन काउन्टर तथा २० शाखाहित बैंकिङ एकाइमार्फत वित्तीय सेवा दिएको छ। संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वान्तर्गत विभिन्न कार्य गर्दै आएको बैंकले आगामी दिनमा स्वास्थ्य, शिक्षा, वातावरणलगायत क्षेत्रमा सहयोग गर्न बताए।

● भुकम्पिय पुनर्निर्माण आयोजनाका लागि विश्व बैंकको ऋण सहयोग

विश्व बैंकले भुकम्पिय आवास पुनर्निर्माण आयोजनाका लागि फण्डे २२ अर्ब ८० करोड ८० पूँजी ऋण सहयोग गरेको छ। अर्थमन्त्रालयमा बिहीबाट विश्व बैंकका प्रतिनिधि र नेपाल सरकारका प्रतिनिधिबीच भुकम्पिय आवास पुनर्निर्माण आयोजनाका लागि ऋण सम्झौता पत्रमा हस्ताक्षर भएको हो।

सम्झौता पत्रमा नेपाल सरकारको तर्फबाट अर्थमन्त्रालयका सहस्रिव श्रीकृष्ण नेपाल र विश्व बैंकका तर्फबाट कन्द्री म्यानेजर फारिस एवं हाडाड जर

राजपा र...

नेकपाले राजपालाई सरकारमा लगेर दुई तिहाई पुन्याउने कसरतमा लागेको छ। विगतमा समाजवादी पार्टी केपी ओली नेतृत्वको सरकारमा रहेका बेला ओली सरकारको पक्षमा दुई तिहाई मत रहेको थियो भने अहिले सत्ताधारी दलको पक्षमा उसको एकलै बहुमत रहेको छ। अब सत्ताधारी पार्टीले राजपालाई उपसभामुख र संघीय सरकारमा दुई मन्त्री र एक

राज्यमन्त्री दिएर आफ्नो पक्षमा दुई तिहाई मत पुन्याउने रणनीति अधि सारेको छ। संघीय सरकारमा राजपा सहभागि भएको खण्डमा प्रदेश नं. २ मा समेत नेकपाको नेतृत्वमे राजपा सहितको सरकार बन्न सक्ने सम्भावना देखिएको छ। राजपाले संघीय सरकारमा सहभागि हुने वित्तीकै प्रदेश नं. २ मा रहेका आफ्ना मन्त्रीहरूलाई राजिनामा दिन लगाएर लालबाबु राजतको सरकारलाई अत्यपत्तमा पारी राजिनामा दिन बाध्य बनाउने रणनीतिमा नेकपा र राजपा रहेका छन्।

गट्ठदारको...

लाख ६८ हजारको माग दाढी सहितको मुद्दा दायर भएको छ। त्यसैगरी भाटभट्टेनीका मालिक समेत रहेका मीनबहादुर गुरुडलाई र उनको परिवारसहितलाई ५० करोड ४७ लाखको विगो दाढी सहितको मुद्दा दायर भएको छ। अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले लामो छानविन र अनुसन्धानपछि माघ २२ गते विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेको छ भने नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान व्यूरोले समेत जग्गा काण्डको

छानविन गरिरहेको र आफ्नो प्रतिवेदनमा गृहमन्त्री रामबहादुर थापालाई दुकाईसकोले उसले बेर्गले मुद्दा चलाउने भएको छ। यसरी ललिता निवास जग्गाकाण्ड अब अदालतमा पुगेको छ। अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमाथि साना माछाहरूलाई पकाउ गरी मुद्दा चलाएको आरोप लगिरहेका बेला उसले ऐतिहासिक कदमको रूपमा यो मुद्दा चलाएको छ। अब वाइडवडी जहाज खरिद काण्ड, पूर्व माओवादीका लडाकुलाई राखिएको शिविमा भएको घोटला काण्ड सहितका अन्य तुला काण्डहरूका विषयमा समेत मुद्दा चलाउनुपर्ने

माग बढ़दै गएको छ। ललिता निवास जग्गा काण्डमा मुछिएका विष्णु पौडेलका छोराको नाममा राखिएको जग्गा सरकारलाई फिर्ता दिने भनेर उनलाई र कुमार रेमीलाई उन्नुति दिएको विषयमा भने जनताले चित बुफाउन सक्ने अवस्था देखिएन, त्यसैगरी नीतिगत निर्णय गर्ने तत्कालीन प्रधानमन्त्री माधव नेपाल र बाबुराम भशराईलाई मुद्दा नचलाउने अखिल्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको निर्णय भने विवादको धेरामा पर्न सक्छ। जे होस, अखिल्यारले अहिले स्वाबासी नै पाएको छ।

रमसिसीको...

नेता भलनाथ खनालको संयोजकत्वमा तीन सदस्यीय समिति बनाएको छ। खनाल समितिमा परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्ञावाली र भीम रावल रहेका छन्। खनाल सहित रावल मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशनलाई जस्ताको तरती पारित गर्न नहुने पक्षमा रहेका छन् भने ज्ञावाली जसरी भएपनि पारित गरिनुपर्दछ भने पक्षमा रहेका छन्।

प्रधानमन्त्री केपी ओली समेत मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशनलाई तत्काल संसदबाट पारित गराउनुपर्ने पक्षमा देखिएको भएपनि केन्द्रीय समितिको बैठकमा सदस्यहरूले प्रश्नको वाण राखेपछि अध्यक्षद्वय समिति बनाउन बाध्य भएका थिए। मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशनमा उल्लेख गरिएका कातिपय बुँदाहरू हाम्रो संविधान ऐन कानुनभन्दा माथि

रहेका हुनाले त्यस्ता बुँदाहरू संशोधन नगरी कुनै सर्तमा पनि त्यो अनुदान सहयोग स्थीकार गरिनु उपयुक्त हुँदैन। अनुदान सहयोग र ऋण सहयोग सामान्यतया मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट स्थीकार र अस्तीकार गर्न सकिने कानुनी व्यवस्था भएपनि मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशन अन्तर्गत आउने अनुदान सहयोगलाई भने संसदबाट पारित गराइनु पर्दछ भन्नु नै गलत हो। कर्पोरेशन अन्तर्गत नेपालले समेत १४ अर्ब रुपैया खर्च गर्नुपर्ने हुँच यति तुले रकम खर्च गर्दा त्यसको लेखा परीक्षण हाम्रा सरकारी कर्मचारीराहस्याटै हुँपर्दछ। त्यसमा कर्मचारी खालाउन कर्पोरेशनको स्वीकृति आवश्यक नपर्ने व्यवस्था हुँपर्दछ, भारतको अनुमति निर्णयद्वारा भन्ने शब्द हटाइनुपर्दछ। नेपाल एउटा स्वतन्त्र र सर्वभौम राष्ट्र भएकाले हामीलाई आवश्यक पर्ने योजना, परियोजनाहारू

छनोट गरी कार्यान्वयन गर्दा भारतको अनुमति लिनुपर्ने शब्द नै आपतिजनक रहेकाले त्यो शब्द हटाइनुपर्दछ। मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशन सेन्य अङ्ग नभएको प्रष्ट रूपमा आउनुपर्दछ। पार्टीले गठन गरेको समितिको संयोजक खनाल समेत अहिलेको अवस्थामा मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेशनको सहयोगलाई स्थीकार गर्न नहुने पक्षमा रहेकाले एमसीसीको भविष्य नै संकटमा पार्न सक्ने भएपनि पारित गरिनुपर्दछ भन्नेहरूमा पछिल्लो समयमा छटपटी बढेको छ।

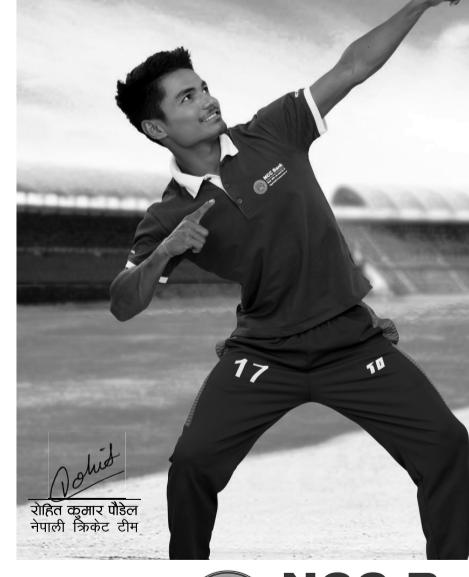
त्यसरी छटपटी बढेनेमा नेपाली काग्रेसका सम्भापिति एवं प्रमुख विपक्षी दलका नेता शेरबहादुर देउवा समेत रहेका छन्। आशा गर्ने खनाल समितिले मुलुकको हित र नेपालको सार्वभौमता, स्वतन्त्रतालाई हेरेर आफ्नो प्रतिवेदन तयार गरी नेकपाको सचिवालयमा पेश गर्दछ भन्नेमा।

सज्यालक बन्न सकिरहेका छैनन् त भन्ने प्रश्न समेत उद्योगी व्यवसायी क्षेत्रमा चर्चाको विषय बनेको छ। व्यवहारिक रूपमा अंशवण्डा भएपनि प्रचलित कानुन अनुसार आवश्यक प्रमाणहरू जुटाउन नसक्दा र प्रमाण जुटाउने आधारहरू समेत नभएकाले कानुनी रूपमा दुगड नै सज्यालक बनेका हुन्।

राज्यमन्त्री मोतीलाल दुगडले भने कानुनी रूपमा सबै प्रमाणहरू जुटाउन सक्ने तर दाजुभाईहरूले प्रमाण जुटाउन नसक्ने भन्नेमा नै शकास्पद देखिएको छ। के उनीहरू नेपाली होइन त ? यदि भाइहरू नेपाली होइन भने मोतीलाल कसरी नेपाली भए त ? पछिल्लो समयमा उनले राजीनीतिक दल नेकपालाई प्रभाव पारेर सासद हुँदै राज्यमन्त्री समेत बनेका छन्। तिनै राज्यमन्त्री बनेकै व्यक्तिले मजदुरहरूको अम शोषण गर्दै आएका हुनाले अब तत्काल उनलाई राज्यमन्त्रीबाट अवकाश दिएर अम्रशोषण गरेकाले उनीमाथि कारबाही हुनुपर्ने माग सुनसरी मोरङ्ग करिडोरमा रहेका

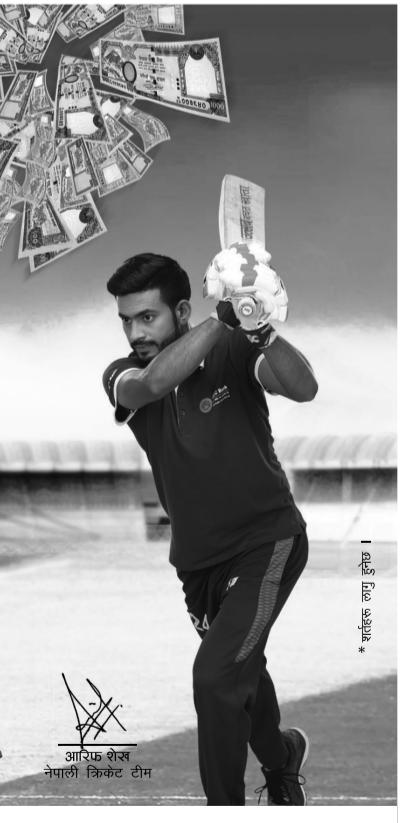
उद्योगमा कार्यरत रहेका मजदुरहरूले गरेका छन्। सरकार आफैले घोषणा गरेको न्यूनतम पारिश्रमिक स्वयम् मन्त्रीको उद्योगले स्थीकार नगर्नु भनेको सरकारको कानुनलाई उल्लंघन गर्नु हो। सरकारमा बसेर कानुनलाई उल्लंघन गर्ने अधिकार राज्यमन्त्री दुगडलाई नभएकाले यस विषयमा अब स्वयम् प्रधानमन्त्रीले नै ध्यान पुँजाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। राज्यमन्त्रीकै उद्योगले न्यूनतम पारिश्रमिक नदिएका विषयमा सरकारले कुनै कारबाही नगराकाले तरस्ता उद्योगहरूमा समस्या रहेको द्रेड युनियनका पदाधिकारीहरूसँग समेत बताएका छन्। यसरी मन्त्रीकै उद्योगले सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक नैदिंदा समेत जनताको सरकार हो भने केपी ओली नेतृत्वको सरकार किन मैन ? मोठो चन्दा दिएकै भरमा सासद हुँदै राज्यमन्त्री समेत बन्न सफल भएका दुगडले भने आफूलाई कसैले केही गर्न नसक्ने भन्दै मदजुरको अम शोषण गरिरहनुले लोकतान्त्रिक व्यवस्थाको खिल्ली उडेको छ।

“ तपाईं हामी बीचको नाता सम्बूद्धिको सहयोगी NCC उत्सव बचत खाता ,”

विशेषताहरू
आकर्षक व्याजदर
न्यूनतम लैजदाता रु. ७,०००/-
आपूर्ति रेता शलकमा ५०% छुट
लकर राशियामा ५०% छुट
नि.शलक ABIS रेता
नि.शलक VISA Debit कार्ड
रु. ७,०००/- - जरनको विशुलक
अंशपात्र बीचा*

प्रधान कार्यालय:
बागबाजार, काठमाडौं, नेपाल | पो.न. १२५४९ | फोन: ०१-४२४ ६९९९
फैक्टरी: ०१-५२४८ ४५९० | SWIFT: NBCONPKA | ईमेल: corporate@nccbank.com.np
वेब: www.nccbank.com.np | दोल: १६६०-०१-४५६७८

नेकपाको केन्द्रीय समितिको बैठकका कारण राजपा सरकारमा सहभागि हुन दिला भएकोमा अब नेकपाको बैठक समाप्त भएकाले सोही अनुसारको रणनीतिमा लाने नेकपाको एक नेताले बताएका छन्। समाजवादी पार्टी र राजपा प्रदेश नं. २ मा रहेका आफ्ना मन्त्रीहरूलाई राजिनामा दिन लगाएर लालबाबु राजतको सरकारलाई अत्यपत्तमा पारी राजिनामा दिन बाध्य बनाउने राजपाले एकलै बहुमत रहेको छ। अब सत्ताधारी पार्टीले राजपालाई उपसभामुख र संघीय सरकारमा दुई मन्त्री र एक

ओलीको...

संसदबाट पारित गराउनुपर्ने भन्दै आउनुभएको छ भने उनका मन्त्रीहरूसँग त केहीले कार्यान्वयन भइसकेको र केहीले त्यसलाई परिमार्जन नगरी पारित गराउन हुँदैन भन्ने अभिव्यक्ति दिईरहेका बेला भएको नेकपाको केन्द्रीय समितिको बैठकमा त्यसको व्यापक आलोचना भएपछि त्यसलाई शान्त पार्न प्रधानमन्त्री ओलीले रात्रीभोजको आयोजना गर्नुभएको हो भन्न अब कुनै कठिनाई भएन। नेकपाका विष्ट नेताहरू नै एमसीसीका बारेमा एकमत छैनन्। केन्द्रीय समितिको बैठकमा त त्यस विषयमा फर्नडे १० प्रतिशतले विरोध जनाएका छन्। यसरी एमसीसीका विरोध पार्टीभित्रै भएपछि पार्टीका अध्यक्षद्वय संकटमा परेका छन्। केन्द्रीय समितिको बैठकमा एमसीसीका बारेमा कुरा उठाएर ल